

MAGYAR HÍR

T. „Dunaposta“

HUNGARIA
Tp.

BUDAPEST
Postafiók 151.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Az ország és a dinasztia

Románia első királyának születésnapja ünnepi alkalmul szolgál nekünk, hogy a román öntudatoság magaslatait megláthassuk. Megérthetjük, hogy a magaslatok kiemelkedő látókört nyújtanak, ahonnan jól áttekinthetjük a dinasztia eddigi három királyának nagyszerű alkotásait a román közélet érdekében.

Ha visszatekintünk az elmúlt évszázad felére, úgy meg kell állapítanunk, hogy a román nép évszázados léptekkel ment előre a haladás útján. Szinte hihetetlen, hogy alig egy évszázad termette volna azt a sok szerencsés eseményt, mely arra vezetett, hogy I. Károly fejedelemsége elérkezett ma II. Károly király Ófelsége teljessé vált Romániájáig, amelyet az ország határain túl is tisztelnek és megbecsülnek.

A Curtea de Arges-i kolostorban lévő és szeretettel övezett négy sírholt, amelyre az uralkodó az emlékezés koronáit tette le, a modern Románia megingathatatlan bázisát alkotja. A román uralkodócsalád alapját és azét a történelmét, amelyet Románia dicsőségesen uralkodó dinasztiája az idők folyamán létre hozott.

I. Ferdinánd királytól kezdve, aki Románia részére a függetlenséget szerezte meg és Ófelsége

Ófelsége, a mostani uralkodó onnan örökölte I. Károly királytól a szervező szellemet, míg Ferdinánd királytól az emberi dolgok megértésére ható mély bölcsességét. Így áraszthatja jóságának áldását az ország minden alattvalójára, vallási és nemzetiségi különbség nélkül.

I. Károly király uralkodása alatt az ország minden állampolgára ugyanazokat a kötelezettségeket, de egyben jogokat is élvezi. A feltétel csak

annyi, hogy rendes és munkás tagja legyen a társadalomnak, szeresse országát és királyát, akinek pártfogása alatt élhet.

Az elmúlt események a király előrelátását igazolták. Az új kormányzat intézkedései —, amelyek oly gyors tempóban hoztak — eredményesen mutatkoztak. Az események minden meglepetésre készen találták a román nemzetet. Az állampolgárok bebizonyították, hogy hittel és lelkesedéssel felelnek a király hívására.

Ez a tény bizonyítja, hogy Ófelsége II. Károly király uralkodása egyenlő elbánást biztosítván Románia minden állampolgárának, viszont az állampolgárok is bizalommal viseltetnek a Korona és az Ország vezetői iránt.

Románia első királya

Sidorovici Teofilnek, az Országör-szervezet parancsnokának beszéde a bucaresti rádióban

A rádió hétfő esti műsorán az országörök órájában Teofil Sidorovici országörparancsnok a következő beszédet tartotta I. Károly király születésének századik évfordulója alkalmából:

— Száz évvel ezelőtt született meg az a férfi, aki munkássága, bölcsessége és vitézsége útján megajándékozott minket az ország függetlenségével és a királyság rangjára emelte Romániát: I. Károly király.

— Azóta minden esztendő újabb és újabb lépcsőfok volt a román nép számára, amelyeken eljutott arra a csúcspontra, ahol jelenleg áll.

— Ez annyit jelent, hogy Románia mai épületének alapkövetélelénél beépítették azt a törekvést is, hogy az őseiktől kapott nemzeti örökséget évről-évre, évtizedről-évtizedre tovább fejlesszük.

— Az Országörtség a legelső sorban meríti erejét és lelkesedését a mult példaadó érenyeiből, azért ez az intézmény hódolattal koszorúzza meg azok emlékeit, akik a román sors első útjait fennkölt szellemükkel megvilágították.

— Az Országörtség ma mély megindulással fordul a mult felé és kegyelettel idézi a vajdák nagy panteonjából az első király alakját, akinek vitézsége és bölcsessége a civilizált országok sorába juttatott minket.

Károly herceg bejövetele az országba

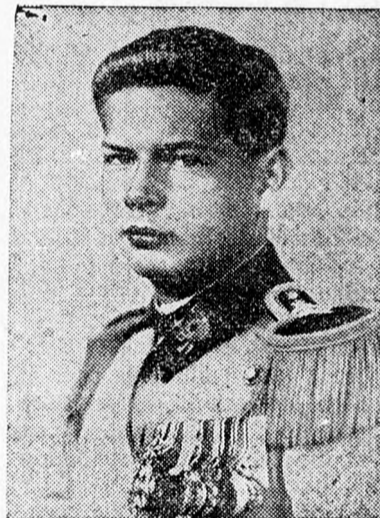
— 1886 májusának elején, egy verőfényes napon karcsu, komoly arcú, átható tekintetű fiatalember vegyült el ismeretlenül egy külföldi vonat utasainak tömegébe. Utilevelén ez a név szerepelt: Carol Hettingen, a svájci Sangallen-i kanton Thol városkájából. Ismeretlen, egyszerű utasnak kellett maradnia, mert az elengedhetetlen hatalmak nem nézték jó szemmel a román országok megerősödését olyan katonai erényekkel rendelkező dinasztia uralmával, amelynek ősi fészke a Duna felső folyásánál emelkedő kastélyban van.

— A Gondviselés szemelte ki, hogy annak a népnek a sorsát irányítsa, amely a vén folyam másik végénél lakik.

— Turnu Severinnél a bojárok kalaplevéve, mély tisztelettel fogadták a fiatal herceget, a hajó parancsnokának és az utasoknak nagy csodálkozására, mert senki se tudta, ki utazott velük Baziástól kezdve a Vaskapuig húzó történelmi úton, ahol a jobbparti sziklafalain ma is olvasható Traianus császár felirata, aki

jött, hogy új népnek vesse meg alapját ezen a tájon, amelyből a román nép egészséges hajléka virult ki.

— E perctől kezdve a román hazáé lett a fiatal herceg. Ő maga ezt a kijelentést tette erre vonatkozólag: „Abban a pillanatban, amikor erre a szent akarattal védett földre tettem a

II. Károly király szerencsés uralkodása alatt élve megállapíthatjuk, hogy mennyire összefort a nemzet és az uralkodócsalád. Megállapíthatjuk, hogy mimindent köszönhetünk az uralkodócsaládnak.

Bár Románia királyai idegen eredetűek, mégis legfelvilágosultabb hazafiak voltak és a haza felémelésének munkájában hatalmas áldozatokat is hoztak.

Ha a román uralkodócsaládról beszélünk, ez annyit jelent, mintha magáról a román népről beszélünk. Hohenzollern hercegnek Románia első királyává történt kikiáltása óta egészen a mostani szeretett uralkodó merész megvalósításaiig, mindig ugyanaz a fáradhatatlan munkásság mutatkozott az uralkodóház részéről, hogy Romániát Európa modern országai közé emeljék. Ők tüzték ki Románia hivatását abban, hogy Európa Délkeletén a rend és haladás fontos tényezője legyen.

Csak akkor értjük meg II. Károly király Ófelsége eredménydús munkásságát, ha ezt az elődeiktől kapott dicső hagyományok prizmáján át nézzük. Akkor tudunk számot adni igazán, hogy a mai alkotásokban a multak mennyi következettsége valósult meg a legnagyobb szaktudással.

lábam, románná lettem.“ A mai állampolgár holnap katona lesz, ha ennek szüksége mutatkozik s vállalom a románságnak úgy a jóságát, mint végzetét.

— Turnu-Severinben nyolcfogatu hintóba szállt és elindult az ország fővárosa felé, az országuton, az egyetlen közlekedési vonalon, amivel akkor még rendelkezünk, mert vasutról ezidőtájt még nem lehetett szó.

— Ilyen volt az ország, amely a sorsát kezébe tette. Károly herceg, noha nagyon fiatal volt még talán a vállalt feladathoz, nemcsak nem csüggedt el, hanem fékezhetetlen tettvágy lelkesedésével telt el.

„Nihil sine Deo“

— Olyan országot akart teremteni új hazájából, mint az az ország, amelyből sorsszerű útjára elindult.

— Új hazája kemény rögébe vont első munka-barázdája ez a jelszó volt: „Nihil Sine Deo“. Semmit Isten nélkül. Ezzel kezdte meg tevékenységét.

— Nagy országépítő munkában találta őt

1877 ősze, amely ágyúlövegést s az ország hátláira fenyegető veszedelmet hozott.

— És akkor a kötelességteljesítéshez hívott nép pusztával és ágyúval cserélte fel a kapát és harcrakészen sietett a vitéz kapitány zászlaja alá.

— A román nép hosszú idő óta nem mérte már ekkor össze vitézségét az ellenség erejével.

— S harci dal és trombitaszó verte fel ismét a tájak esendjét, mint egykor, István és Mihály vajdák idejében.

— Es Grivita, Plevne, Opanez s más erőknél Károly vada dorobontjai vérrel írták meg a győzelmek eljövendő sorozatának első oldalait.

— Vitézségük megint ismertté tette a külföld előtt a román nevet.

— A bulgár mezőkön hozott áldozatok megérdemelt jutalma évszázados álmok beteljesülése volt. Vitéz uralkodójának vezetésével szabad és független lett az ország s királyi koronát helyezett uralkodója fejére, Románia ezzel a királyság rangjára emelkedett.

— Új rend, új országépítő munka lehetőségei nyílnak. Vasutak hozzák közel egymáshoz a román föld távoli tájait; pompás műutak hálózatként be a gazdag termésű síkságokai; az ország minden részében középületek emelkednek; a cernavodai nagyszerű Duna-híd örökre összeköti a már Mircea által birtokba vett Dobrudzsát az országgal; szobrok emelkednek mindenütt; új élet állandósul szilárd alapon, mert a „Semmit Isten Nélkül” jelszó kiegészül a „Mindent a hazáért, semmit magunknak” jelszavával.

— Népünk, mint mesebeli gyermek egy év alatt többet fejlődött, mint más tíz esztendő alatt. Mindig lelki zemeink előtt kell, hogy lebegjen ez a korszak, amelyet a munka romantikája jellemez.

— És Károly király uralkodásának aranyfónala egyre erősödve húzódik át az országépítő munka évtizedein. Az 1913-ik esztendő egy befelé felelt, kifelé tisztelt országot talál. Egy hadjárat fegyverlövés áldozathozása nélkül visszahozta nekünk a dobudzsai tartomány egy régi földterületét.

Az élet alkonya. — A történelem új korszaka

— Károly király életének alkonyához érkeznek. Dicsőséges uralkodásának 48-ik esztendeje sötét előérzetekkel közeledett. Az egész világ nehéz aggodalmak vívódásaiban élt és harci zaj előhírnöke jelentette a nagy vérzivatarot.

— Az öreg király mély töprengéssel gondolt országára. Csaknem egy félévszázadon át szemei előtt nőtt fel és virágozott ez az ösöktől örökölt erények diszeivel. A drága kis ország volt ez, amelyért ő elhagyta régi hazáját.

— És a földrészen egén félelmesen fekete fellegek közeledtek. Milyen sorsot szánt a Mindenható az ő szeretett Romániájának? Ez a kérdés annál inkább kínozza, minél jobban érezte, hogy hősi karja nem lehet már oly fiatalos erővel segítségére, mint egykor, Bulgária harcmezőin. Az öreg Károly király hosszú esztendők gondjaitól terhelve visszavonul a Buceci lejtőjén emelkedő sasfészekbe és szemlét tart dicsőséges uralkodásának megvalósításai fölött. Elég volt ez egy zaklatott királyi élettől.

— Mellette tartózkodott a fiatal trónörökös, akinek lelkében ugyanaz a hazaszeretet és ugyanaz a törekvés lobogott a nép felvirágoztatására.

— S az agg király önmagával, az Istenséggel, a néppel és a történelemmel megbékülve hunyta le örökre szemét egy novemberi reggelen, utolsó lehelléttével is életének nagy jelszavát suttogva: Nihil Sine Deo.

— Curtea de Argeș-i sírboltban békében nyugszik I. Károly király, mert a román népet, amely egykor az ő kezébe tette le sorsát, az örök Isten oltalmazza.

— Utódja a trónon, a nagy Ferdinánd, az országegyesítő, megvalósította minden román egyesülésének évszázados álmát: Károly vajda unokaöccse, II. Károly király, az Országegyesítő pedig egyre jobban emeli a dicsőség magaslatai felé Romániát, az örök és erős Romániát,

amelyet természetes határai között az ősök nagy példája szerint az utolsó csepp vérig megvédenek fiaik.

— I. Károly király élete a román jövő sziklaszilárd alapja.

— Az ország minden részéből az ország-

örök milliói seregenek ma az argesi sírbolt köré, hogy térden hajtsanak a nagy uralkodó emléke előtt s hogy mint éltető forrásból erősítést merítsenek és a lelkek áttörhetetlen falával vegyék körül nagy Országörünkét és fenéges fiát, a Trónörököszt.

Rendkívüli események Bucurestiben

A főváros lüktető életébe ismét új ütemet hoz a május. Bucuresti székesfőváros vezetősége az idén is megrendezi a „Bucuresti hónap”-ot, amivel immár hagyományos kötelességének tesz eleget és az ország lakosságának hő óhaját teljesíti.

A „Bucuresti hónap” minden évben egy-egy kimagasló történelmi esemény, valamint évforduló megünneplésének jegyében folyt le. Az ünnepségek keretei évről-évre bővülnek és színvonaluk ezzel párhuzamosan emelkedik.

Az idei „Bucuresti hónap” középpontjában a Román Királyság megalapítójának I. Károly király születésének százéves és Mihai Eminescu, a nemzet nagy költője halálának ötvenéves évfor-

dulója áll. Ennek a két évfordulónak a megünneplése, amely már magában véve rendkívüli lehetőséget kínál a „Bucuresti hónap”-nak, állítja a sportesemények, repülőmeeting és egyéb lélekemelő látványosságok keretében végbe.

De ami a vidéki lakosságot legközelebb érinti, az a ritka kedvezmény, amelyet a „Bucuresti hónap” vezetősége a fővárosba való utazásra nyújt. A „Bucuresti hónap” tartama alatt (május 15-től — június 15-ig) 50 százalékos kedvezményvel lehet utazni a fővárosba az ország bármely részéből, hétvégén (péntek este 12 órától hétfő este 12 óráig) pedig 75 százalékos kedvezményvel.

A feltételek ismertetésére visszatérünk.

A horvát képviselők értekezlete kimondotta, hogy folytatni kívánja a kiegyezési tárgyalásokat a szerb kormányval

Pál kormányzóherceg még Rómába utazása előtt fogadja Macsek horvát vezért. A zágrábi értekezlet határozatára váró tömeg között zavart keltett egy lövöldöző fiatalember

Belgrádból jelentik: A horvát népképviselőt zágrábi tanácskozásán, hétfőn, Macsek parasztpárti vezér beszédét mondott. Ismertette a Cvetkovic miniszterelnökkel folytatott megbeszéléseit és élesen támadta azokat a politikásokat, akik hátráltatják a szerb-horvát megegyezést.

Politikai körökben az az általános benyomás, hogy a megegyezést rövidesen sikerülni fog mégis alá hozni. Valószínű, hogy Pál kormányzóherceg még kedden délelőtt, Rómába utazása előtt fogadja Macseket.

Itt írjuk meg, hogy jugoszláv hivatalos forrásból származó közlés szerint Zágrábban hétfőn délelőtt az előtt az épület előtt, amelyben a horvát nemzeti képviselőt tartotta ülését, a tömegben egy fiatalember s a körülötte állók között vita, majd verekedés támadt. A fiatalember revolvért rántott elő, lött és megebesítette a horvát parasztpárti gárda egyik tagját. A fiatalembert azonnal letartóztatták. Személyazonosságát még nem állapították meg s így nem lehet tudni, hogy a Macsek-ellenes horvát separatista mozgalom tagja-e, vagy jugoszláv nacionalista.

Zágrábból jelentik: A horvát parasztpárt képviselőinek és szenátorainak értekezlete szótöbbséggel határozatot fogadott el, mely további tárgyalásokat kíván a kormánnyal és megegyezést a szerb néppel. A közlemény megállapítja, hogy az általános európai helyzet folytán a horvát és a szerb népek meg kell oldania a horvát kérdést. A horvát népképviselőt meglepéssel állapítja meg, hogy a nagy európai államok elősegítették a mértékadó jugoszláv tényezők tárgyalásait és nagy meglepéssel állapítja meg azt is, hogy az egész szerb nép akarja a horvát néppel való megegyezést. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a horvátok egyenjogú közreműködését biztosítják a nemzetközi együttműködésben.

Pál kormányzóherceget és feleségét fényes fogadtatással várják Rómában és Nápolyban

Pál jugoszláv régensherceg és Olga hercegnő Markovic jugoszláv külügyminiszter és a belgrádi olasz követ kíséretében kedden délután érkeznek Olaszországba. Szerdán délelőtt fogadja a hercegi párt a római pályaudvaron az olasz uralkodópár és Mussolini. A jugoszláv vendégek tiszteletére díszebéd lesz a királyi palotában. Fogadtatás a Capitólumon, estély a Operában és nagy szárazföldi és tengerészeti katonai gyakorlatok. Pál régensherceg megbeszélést folytat Mussolini-

vel. Nápoly városi is fényes fogadtatást készít elő a jugoszláv vendégek tiszteletére és a nápolyi öbölben flottaparádé lesz. Szombaton a hercegi pár Firenzebe utazik. Itt a piemonti herceg fogadja.

A Romániai Magyar Népközösség központi irodája újabb közlései

Az erdélyi magyar püspökök látogatása három miniszternél. — Az ingatlan-könyvek nemzetiségi rovatának kitöltése

29. sz. jelentés.

Vásárhelyi János református püspök, Laár Ferenc és Ilyés Gyula tanácsosokkal, Márton Áron római katolikus püspök, Nagy Jenő püspöki titkárral, dr. Varga Béla unitárius püspök, dr. Mikó Lőrinc püspöki titkárral néhány napig Bucurestiben tartózkodott. Ez alkalommal látogatást tettek Silviu Dragomir kisebbségügyi, Zigre Miklós dr. vallásügyi és Petre Andrei közoktatásügyi minisztereknél. Megbeszéléseik során a következő kérdések kerültek szóba: 1. Az elemi iskolák 18 millió lejes államegélyének szétosztása (amit, mint ismeretes, a magyarság vezetőinek közbenjárására vettek fel a költségvetésbe), 2. A protestáns egyházak kongruájának kiegészítése. 3. A tanárok nyugdíjaztatásának ügye. Az utóbbi kérdésnél az a helyzet, hogy jelenleg 60 éves korhatárnál nyugdíjazták úgy az állami, valamint a felekezeti tanárokat. A magyar egyházaknak, mint iskolafenntartó hatóságoknak az volt a kérése, hogy tanáraikat csak a „capacitate” vizsga után nyugdíjazzák, mert csak így lehet az utánpótlást biztosítani.

Az egyházfők előterjesztették az iskolai államegély szétosztására vonatkozó tervet, amit előzőleg közös egyetértéssel állapítottak meg. A közoktatásügyi miniszter örömet fejezte ki afelől, hogy a felekezeti iskolák egélyezésének szétosztására megtörténhetett az első intézkedés. A tanárok nyugdíjának ügyében viszont ígéret hangzott el, hogy ezt mielőbb letárgyalják a pénzügyminiszterrel. — A protestáns papok kongruájának feljavítására már meg van a költségvetési előirányzat.

30. sz. jelentés.

Az ingatlan könyvek kitöltésével kapcsolatosan a kolozsvári rendőrkezesztúrától nyert felvilágosítások alapján közöljük, hogy a „nationalitate” rovat a nemzetiségre, tehát az etnikai származásra vonatkozik. Eppen ezért a magyar etnikai származású állampolgároknak a kérdéses rovatot a „naghlar” szóval kell kitölteni.

További fejlemények az olasz-német szövetség elhatározása után

Katonai értekezlet Rómában Mussolini elnöklete alatt.
Angol-francia miniszteri összejövetel Párizsban

Rómából jelentik: Hétfőn délután Mussolini elnökletével katonai értekezlet volt a Palazzo Venezia-ben. Az értekezleten részt vett a piemonti herceg, Badoglio és Graziani tábornagy, Pariani tábornok, vezérkari főnök és még tizenkét tábornok. A katonai értekezleten több olyan intézkedést vitattak meg, melyek a határvédelem gyorsabb megszervezését szolgálják.

Párizsból jelentik: Szombaton angol-francia miniszteri értekezlet lesz Párizsban. Lord Halifax angol külügyminiszter szombat reggel Londonból Párizsra utazik, hogy részt vegyen a Népszövetségi Tanács májusi ülésének megnyitóján. Halifax Párizsban rövid időre megszakítja útját és tanácskozik Daladier francia miniszterelnökkel és Bonnet külügyminiszterrel, főként a szövettel folyó tanácskozások állásáról.

Lord Halifax tisztelőre szombaton este díszebédet adnak a külügyminisztériumban.

Ribbentrop külügyminiszter nyilatkozott a Német Távirati Irodának

Milánóból jelentik: Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter nyilatkozott a Német Távirati Irodának. A legnagyobb meglepéssel emlékezett meg arról a lelkes fogadtatásról, amelyben Milánóban részéltették. Németország és Olaszország — úgy mond — nyugodtan tekinthet a jövőbe. A szövetségi szerződés, amely Milánóban jött létre, csak megerősítse egy olyan ténynek, mely már évek óta valóság. A demokráta világnak tudomásul kell vennie, hogy Mussolini és Hitler barátsága törhetetlen és népei hasonló érzelmeiben teljes egységben állnak mögöttük. Mindketten, — Mussolini és Hitler is, — a békét akarják. De készek arra is, hogy ezt a békét és függetlenségüket együttesen megvédjék. Németország és Olaszország minden támadás ellen fel van készülve és legyőzhetetlen.

A rómaiak és germánok örök harca véget ért

Berlinből jelentik: Rosenberg birodalmi vezető hétfőn este a birodalmi sportpalotában beszédet mondott a második forradalomról. Beszéde során a következő kijelentéseket tette:

— Ha éppen ezekben a hetekben újabb támadások tapasztalhatók a nemzeti szocialista Németország ellen, úgy német meggyőződés szerint valamennyi politikai és ügyvezető erkölcsi érv mögött az az érzés áll, hogy az a világnézet, amely a demokráciák alapulnak, súlyosan megingott. Ismét döntő fordulat van kialakulóban. Ma ismét Németországban van Európa szíve. Délen pedig erős nemzeti Olaszország támadt, mely a germánokkal szoros együttműködve, azon fáradozik, hogy megóvja Európát a demokráta széthullástól. Ha földrajzilag tekintjük a dolgokat, ismét ugyanolyan politikai blokk alakult, mint amilyen fennállott a nagy német eszázárság idején. A rómaiak és germánok között a látszólagos örök harc véget ért és helyét adott a teremő együttműködésnek.

A windsori herceg Verdunból békeüzenetet küldött Amerikának

Verdunból jelentik: Windsor herceg hétfőn este Verdunban rádióbeszédet intézett az Egyesült Államok rádióhallgatóihoz. Beszédében hangsúlyozta, hogy a béke sokkal lényegesebb kelleke az emberek boldogságának, semhogy azt egyszerű politikai kérdés gyanánt szabadna kezelni. Meggyőződése, — úgy mond —, hogy nincs egyetlen ország és egyetlen nép sem, mely háborút akarna. Ez bizonyára éppúgy vonatkozik a német nemzetre, mint akár az angolra, vagy a franciára. Az államférfiaknak saját országaik előnyét annak a nagyobb közösségnek az előnyében kell keresniük, amelynek valamennyien tagjai vagyunk. Azok ne-

vében, akik a nagy háborúban elesetek, kéri a politikai vezetéseket, tartsanak ki a békés küldetésük mellett.

Ha sikerülne kiküszöbölni a háborús félelmet

Newyorkból jelentik: Hudson angol kereskedelmi államtitkár Newyorkba érkezett, hogy a világgiaállítás angol pavillonjának megnyitóján a brit kormányt képviselje. Newyorkba érkezésekor nyilatkozott a sajtó képviselőinek s

A japán kormány az olasz-német katonai szövetségbe való belépésről tárgyal

Londonból jelentik: A Reuter tokiói jelentése szerint Itagaki tábornok, japán hadügyminiszter kijelentette, nem lehetetlen, hogy Japán katonai egyezményt köt a tengelyhatalmakkal, ha Németország és Olaszország úgy kívánja.

A japán tengerentúli ügyek minisztere kijelentette, hogy értesülése szerint tárgyalások folynak katonai egyezmény kötéséről a három tengelyhatalom között.

Az angol alsóház másodszeri olvasásában is elfogadta a kötelező katonai szolgálatról szóló törvényjavaslatot

378 szavazat volt 145 ellen. — A danzigi kérdés békés megoldására az angol kormány hajlandó közvetítést vállalni

Londonból jelentik: Az alsóház hétfő délutáni ülésén 378 szavazattal 145 ellenében elvetették a kötelező katonai kiképzésről szóló törvényjavaslatot kapcsolatos munkaspárti indítványt és kézfelémeléssel második olvasásában is elfogadták a törvényjavaslatot.

Londonból jelentik: Az angol alsóház hétfői ülésén Tom Johnson munkaspárti képviselő azt kérdezte a miniszterelnöktől, hogy a lengyel-angol egyezmény megkötésekor az angol kormány tanácsolta-e a lengyel kormány, hogy késedelem nélkül kezdjen tárgyalásokat Németországgal a danzigi kérdés s a Németország és Keletporoszország közötti közlekedés ügyének békés megoldásáról és nem látja-e szükségesnek, hogy a jelenlegi veszedelmekre lehetőséget adó helyzetben közölje Varsóval, hogy minden méltányos megoldási javaslatot örömmel kell fogadni. Chamberlain így válaszolt:

— Johnson képviselő bizonyára olvasta Beck lengyel külügyminiszter május 5-iki beszédét. Ez a beszéd mutatja, hogy még a Lengyelországnak adott angol biztosítékok bejelentése előtt a kérdéssel tárgyalás folyt a német és lengyel kormány között. A lengyel kormány tudja, hogy Anglia elégtétellel fogadná a békés megoldást és nincs kétségünk aziránt, hogy a varsói kormány ne lenne teljes tudatában helyzetének.

Morgan munkaspárti képviselő azt kérdezte, van-e diplomáciai eszköz arra, hogy a danzigi kérdést nemzetközi döntőbíró elé vigyék és hajlandó-e az angol kormány, hogy intézkedéseket tegyen ilyen megoldás tekintetében. Erre a kérdésre Buttler külügyi államtitkár válaszolt:

— Danzig városának helyzetét nemzetközi szerződés állapítja meg. A helyzet módosításának kérdése elsősorban a közvetlenül érdekelt felekre tartozik. Ezeknek a dolga tehát, hogy megegyezzenek a követendő módszer tekintetében. Az angol kormány már többször hangoztatta, hogy a nemzetközi ellentétek barátságos tárgyalások útján való megoldásának a híve és ilyen barátságos út a döntőbíró, vagy más egyéb döntő eszközök. Az angol kormány továbbra is hajlandó felajánlani szolgálatait az érdekelt felek egyikének, vagy másikának a kérésére.

Szokványos és makacs székrekedés

valamint emésztési zavarok **Leo-Pills** használata által megszűnnek. Ez egy tisztán növényi anyagokból előállított hashajtó, amelynek hatása elsőrangú és fájdalommentes.

Hosszabb használat mellett is, mindig azonos hatást fejt ki. Tegyen kísérletet, először csak kis dobozzal.

Kapható: 20 vagy 60 labdacsoport tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills

kijelentette, hogy ha sikerülne kiküszöbölni a háborús félelmet, a világ olyan jólétet és gazdaságot élvezne, melyhez hasonlítva elhomályosul az 1929. évi nagy üzleti föllendülés.

A japán tengerentúli ügyek minisztere kijelentette, hogy értesülése szerint tárgyalások folynak katonai egyezmény kötéséről a három tengelyhatalom között.

Morgan képviselő ezután azt kérdezte, hogy abban az esetben, ha a Danzigra vonatkozó tárgyalások esetleg eredménytelenek lennének, rendelkezik-e a kormány a szükséges eszközökkel arra, hogy minden eshetőségre készen álljon.

Buttler újból ismételte előző kijelentése utolsó mondatát, hozzátette, hogy a danzigi kérdésben az érdekelt felek bármelyike részéről kérés érkezne Londonba, úgy az angol kormány megkeresi a legalkalmasabb eszközöket, hogy az érdekelt felek szolgálatára lehessen.

Végül Henderson munkaspárti kérdésére Chamberlain a következőket mondotta:

— Az angol kormány nagy örömmel hallotta Beck lengyel külügyminiszter legutóbbi beszédének szilárd és békülékeny mondatait és tudomásul vette a beszéd keretében tett javaslatokat. Chamberlainnek ezt a kijelentését az alsóház tagjai élénken megtapsolták.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt szél, több helyen eső, helyenként zivatar. A hőmérséklet lényegesen alig változik.

Ülést tartott az Erdélyi Római Katolikus Egyházmegye Igazgatótanácsa

Kolozsvár. Saját tud. A Római Katolikus Egyházmegyei Igazgatótanács kedden délelőtt tartotta szokásos havi gyűlését, Márton Áron gyulafehérvári püspök és dr. Gyárfás Elemér világi elnök elnöklete alatt. Az időszakos egyházi és iskolai ügyekről folytak a tárgyalások. Az igazgatótanács tagjai közül még a következők voltak jelen. **Incedy-Joksmán** Ödön alelnök, **Beteg** Miklós, **Macskássy** Pál, gróf **Béldi** Kálmán, báró **Jósika** János, **Hatfaludy** Pál, **Sándor** Imre, báró **Szentkereszthy** Béla, dr. **Jelen** Gyula, **Bartha** Ignác dr., **Nagy** László dr. és **P. Jánossy** Béla.

Regény ujdonságok:

Bágyi: A kiválasztottak, kötve	173 lef.
Tóth: Pénztár 9—2-ig, kötve	202 "
Foster: Amerika álma, füzve	148 "
Kenneth: Északnyugati átjáró I. II. füzve	297 "

Polyák István:

Napsütéses Sziciliában

Tavasz, öt bőrönd és — jé, de remek

Catania (Szicília), május hó. Ha Szicília mellé azt írhatom le, hogy május és ezzel a jelzéssel küldöm el ezt a levelemet, akkor felesleges minden további áradozás. Különben ma, amikor százzsázalékos meggyőződésről csevegnek az emberek egymással, megengedhetem magamnak, hogy a szicíliai májusi mértani fokozással fejezzem be. Vegyük alapul a mi májusunkat. Napsütés + tavaszi szellő + fülemüle + orgonavirág a négyzetet, hozzáadva a tengert, az utak mentén a muskátlit és a pipacsot, hatalmas pálmákkal, virágzó narancserdővel, dúsan megrakott citromfákkal, háttérben pedig az Etna 3300 méteres hóval borított csúcsával. Én nem tudom így papíron összeadni, négyzetre emelni, szorozni ezt a feladatot. Ezt csak itt lehet megcsinálni, amikor a feladat a maga teljes pompázó valóságában kibontakozik az ámuló tekintet előtt.

Egész éjszaka vágatott a vonatunk. Nápolytól lefelé a messzinai szoros felé. A csipős korahajnali levegőt lassan felváltja a tenger langyos, balszamos levegője. A keskeny tengerszoros csak negyedóránnyi utat jelent a hatalmas komphajónak,

Két és félezer év az Etna árnyékában

Catania. Szicília keleti partján a sziget második legnagyobb városa. 2600 év eseményeit sűrűn ösze a történelme. Naxosi görögök gyarmataként születik meg. Helybeli kis fejedelmek torzalkodnak birtoklásáért. Athén, Karthago is birtokolja. A pán háborúk folyamán római uralom alá kerül. Történelmi időn belül a rómaiak idejében szerepel először az Etna tűzhányó. K. e. 121-ben elpusztítja a várost. A népvándorlás zivatara is végigvonul rajta. Vandálok, keleti gótok rabolják ki. Az V. században a keleti római birodalom tulajdona. Azután a szaracénok, normannok foglalják el. Roger normann fejedelem alatt épül a dóm. A spanyol uralkodók alatt boldog napokat lát a város. Az Etna utolsó nagy kitörése 1669-ben volt. A kiömlő láva egy kilométerrel tolta kelet felé a tenger partját. Mozgalmas volt a múlt évszázad is. Összesen 20 kisebb-nagyobb kitörést jegyeztek fel ebben az időben. Az Etna most csendes. De csendességében is félelmetesen néz le a városra. A hóborította csúcsok titkos földalatti tüzek csatornáit, figyelj. De azt senki sem tudja megmon-

pedig három vonatot visz át Sziciliába. Magyar úttársra bukkanok. Középkorú asszony öt hatalmas utazóbőrönddel. Kérdősködik jobbra, balra németül, angolul. Nem értik. Egyébként rögtön észrevettem, hogy magyar. Megszólítottam és felajánlottam segítségemet. Természetesen nem a bőröndökre vonatkozólag, hanem a tolmácsolásban. Múltába utazik három hónapra.

— Mire az a sok csomag — kérdelem?

— Az ember csak nem járhat örökké egy ruhában! — Ez a felelet. Pedig egy kisebb divat-áru üzlet minden portékája elérte az öt óriási bőröndben. Ezt meg is jegyzem rögtön. Meg azt is, hogy aki a divatot nem tudja otthon hagyni, az szenvedjen.

Egyébként pompás megjegyzésekkel traktált a vonat egészen Cataniaig. Például: „Jé, milyen vicces ott az a nagy szikla! Egyenesen gyönyörű. Örület, hogy milyen remek a tenger.“ Na — gondoltam — minden részvétem azé, aki három hónapig fogja ezeket hallgatni. Nekem elég volt Cataniaig.

dani, hogy mikor kerekedik a vén tűzhányónak kedve egy kis tengerparti látogatásra. A kitörések nyoma egyébként mindenütt látható. A lávaközetet könnyen fel lehet ismerni. Ha másról nem, akkor a pusztá kopárságáról. Meg talán arról, hogy rendszeren néhány tűzecske díszel rajta. Tüzes, nevető virág, az élet diadalmas mosolygása a pusztulás tehetetlen dühe felett.

Pihenő galambok Bellini szobrán

Catania Bellini, a nagy zeneszerző szülővárosa. Teret, szobrot, sétakertet, utcát szenteltek a nevének. A dombon adtak neki sírhelyet. A szobra a város egyik központi terén van. Négy szoboralak személyesíti meg lábainál négy nagy kompozícióját. Harcias, kardos, sisakos alakok. Most szelid galambok szunnyadoznak rajtuk. Rászállnak a kardra és a pajzsra. A hősi mozdulatot pedig egyenesen agyoncsapja az a bóbiskoló galamb, amely a hős kirántott kardjának hegyén pihen. Mennyivel erősebb, több az élet, mint a halál. Egy szelid galamb kicsiny, de élő alakja urakodik a szoborra

Diogénes öse

Irtá: Abrányi Aurél

A sziklaperemén ült, nagyot, mélyet lélegzett a sós levegőből és mozdulatlanul meredt a lát-határba süllyedő izzó, vörös korongra. Összéb-búza mellén az állathör; éles fúvalat húzott fel-fel a tenger felől, felborzolta bőrét és foga összekocant. Elgondolkodóvá tette a borzas fejű, szakállas férfi ez a naplemente, estéről-estére. Jól emlékezett rá, apja mesélte, — jó néhány naplemente múlt el azóta, hogy az öreg elégették — és ő is az apjától hallotta, ami megint a messzi ősök hagyományaként tudta, hogy valamikor nem kellett meleg állathör ezén a tájékon. A tengerpart enyhe volt, gőzölgött a tenger vize és még naplemente után is langyos hullámok porladtak szét a partszéli sziklákon. Akkor még csodálatos teremtmények röpödtek a levegőben és kúsztak a földön, amelyekről az öregek az iszonyattól jajgatva tudtak csak beszélni, a róluk való megemlékezés borzalommal töltötte el őket és a földre hullva esengtek irgalomért a nap, a hold és a tengerek urához.

Erre gondolt esténként a torzonborz ember, amint hallgatta a hullámok bömbölését és vacogva bújt meg a vastag állathörakaróban. A szikla-odu, ahol fűnek idején meghúzódott, telis tele volt már lapos tengeri kavicsal, melyet esténként dobott oda a falak közé, hogy számolja a napokat, amelyeket itt tölt távol a törzstől, önként vállalt magányában. De nem csüggedt és nem türelmetlenkedett. Tudta, minden kavics után, amelyet nap-nap után odújába hajított, biztosabban és biztosabban tudta, hogy nem téved: az idő egyre zordabb, der-

mesztő hideget lehel a tenger napról-napra, amely átrágja a bőrt, a húst és belemar a csontokba.

Ha így megy tovább, maholnap lehetetlen lesz az élet még a védett völgyekben is.

Kavicsok csikorgása, közeledő léptek zaja zavarta meg gondolataiban a földön kuporgó embert.

Csak akkor nézett fel, amikor a közeledő egészen melléje érkezett.

— Te vagy az Lito? Azt hittem élelmemet hozták.

— Szólj, mit kívánsz? — Toro, a főnök több élelmet nem küld... — Magam fogom ki a tengerből... — ... és azt kívánja, hogy azonnal térj vissza.

— Visszatérek, mihelyt bizonyos vagyok benne, mit kell cselekednie törzsemnek.

— Figyelmeztet, ne terjessz olyan örültségeket népünk körében, hogy el kell hagynunk a vérel és őseink hamvaival megszentelt termékeny földünket. Rémületet keltesz aggodkban és fiatalokban, ha nem térsz észre, kitagad a törzsi kötelekből és te tudod, Toro, hogy ez mit jelent?

A torzonborz öreg felnevetett:

— Fenyegetéssel nem sokra mentek. Hanem idefigyelj, Lito. Multkor jártál itt este, könnyű szörmeköntöst láttam rajtad. Most medvehörbe bújtál és bivajbőr a lábvédőd. Mondd, fázol?

Az óriás meg sem moccant.

— Nem azért jöttem ide Toro, hogy kérdezzél, hanem, hogy tolmácsoljam a főnök üzenetét. Jól vigyázz a nyelvedre és ne lázítsd a népet, mert

öntött holt anyag felett.

Nem mindenkit hívnak itt Bellininek. Ha a kis és nagy üzletek, kocsmák, zugbaltok között kerekélünk, eszünkbe jut a két és félezer éves zivatáros történelem. A görögök, a rómaiak, a pünök, a szaracénok, a normannok, a spanyolok. Kezdő nyelvész is egy-kettőre jelentőségteljes nevekre bukkanna. Nekem egy ragadta meg a figyelmemet. Musumeci. Van ilyen suszter, pék, sanatórium-tulajdonos stb. Musumeci. Biztos, hogy nem olasz név. Van azután Rapisardi, Olindo, Pandolfini és ehhez hasonló.

Érdekes a Distefano név is. A viselője egyébként az érseki kúriánál teljesít szolgálatot és egy csinos kis templom rektora. Az utcán szólítottam meg. Hamarosan összebarátkozunk. Meghív magához. Lassan azután kiderül, hogy járt Budapesten az Eucharisztikus Kongresszuson. Vannak kedves emlékei a bugaci pusztáról és megtanult annyit magyarul, hogy: „jó napot! Biztatom, hogy folytassa tovább, hiszen a Szentatya többet tud nála, pedig egyszerre és ugyanannyi ideig voltak Budapesten. Hozzá ő még a bugaci pusztán is járt. Megígéri. Vannak Cataniában magyarok. Majd azok segíteni fogják. A cataniai magyarok azonban zsidók. Szép magyar nevük van..."

Felhívás a háztulajdonosokhoz!

A Háztulajdonosok nagyváradi Szövetsége közli az alábbiakat:

Értesítjük Szövetségünk tagjait és általában az összes érdekelt háztulajdonosokat, hogy a Szövetség által kiadandó intézkedések tárgyában tett lépésekről közreadott tájékoztatóban félreértésekre alapot nyújtható kijelentések foglaltatnak, mert a gáz és bombamentes pincéket a hatóság által megjelölendő helyeken és időben el kell készíteni.

A háztulajdonosok tehát kötelesek a hatóságok ily tárgyú idezéseire pontosan megjelenni és a hatóságok által kiadandó utasításokhoz alkalmazkodni, mert ellen esetben magukat súlyos hátrányoknak tehetik ki.

A rendőrkvesztor urtól beszerzett információk értelmében a házmesteri könyv kiadása végett minden háztulajdonos és illetve minden házmester május hó 15. napjáig nyújtsa be kérvényét a rendőrség iktatójába és kérvényéhez csatolja be a már rendelkezésre álló okmányokat.

A kérvényt a kvesztori hivatal csak a még hiányzó okmányok becsatolása után fogja elintézni.

A Háztulajdonosok Szövetsége nevében dr. Lengyel Zsigmond ügyvezető elnök.

a főnök vadászterületei neki drágábbak, mint a te életed.

A medvehundás férfi sarkonfordult és ott hagyta a kuporgó öreget.

Toro sokáig ült még a tenger fölül nyúló szikla peremén, gondolataiba merülve, majd lassan feltápázkodott, lemászott a partra, felvett egy lapos kavicsot, behajította a sziklaoduba és behúzódott a nyirkos falak közé.

Másnap alig pirkadt meg a reggel, Torot felébresztették.

Fiatallány állt a sziklaüreg nyílása előtt. Favályuban erdei gyümölcsöket hozott a karján és átnyújtotta az öregeknek.

Toro megsimogatta a lány derékig érő dús, szőke haját.

— Apád beteg, úgy-e, Lida?

A lány szomorúan bólintott és nagy, égszín-kék szeme megtelt könnyel.

— Napsugár kellene apádnak — folytatta Toro —, ez a hideg, nyirkos levegő elsorvasztja izmait. És mindig rosszabb lesz, az éjszakák egyre hűlnek, maholnap kivész a fű a rétről és lehullanak a levelek a fáról... Miért jöttél, Lida?

A lány nem felelt, eltakarta arcát és keservesen sírni kezdett.

Toro sajnálta. Nem szólt hozzá, várta, míg feloldódik benne a keserűség és higgadt szívvel hallgathatja meg szavát. Tekintetét végigjáratta a lány alakján, amelyet most a sírás rázott. Csodálattal állapította meg, hogy a minap még gyerek Lida nővé serdült; pompás sudár alakja, büszke, szép feje, arany haja, a nőieség minden külső varázsával felruházott egyénisége sejtették vele, hogy mi lehet a lány elkeseredésének oka.

Mély, fel-feltörő sóhajok szaggatták Lida feszülő mellkasát; zokogása csendesült.

— Szóval a főnök — mondta Toro és a lány

Rendelkezők a május 10-i ünnepekről

A nagyváradi rendőrség a május 10-iki ünnepekre vonatkozólag az alábbi rendelkezést adta ki:

1. Szigorított munkaszünet van.
2. Az egész város területén ki kell tűzni a nemzet zászlót és ami a zászlók nagyságát és elhelyezését illeti, a közönségnek a rendőrség által kiadott 15389—1937. április 22. számú rendeletéhez kell tartania magát.
3. Ugyancsak fel kell díszíteni a kirakatokat és a lakások utcára néző ablakait és este 8 órától ki kell világítani azokat.
4. A Nemzeti Hymusz játéka alatt a közönség leveszi a kalapját és mozdulatlan, tisztelgő állásba helyezkedik.
5. Amikor a katonai egységek elvonulnak a zászlóval, a közönség arra fordul és ugyancsak kalapot levéve tisztelg.
6. Azok, akik részt akarnak venni a Piata Unirii téri ünnepeken, minél hamarabb jelentkeznek a rendőrségen, hogy a helyeiket kijelölhessék.
7. A tribünön csak azok a személyek foglalhatnak helyet, akik meghívóval rendelkeznek és amit nem lehet más személyre átruházni. A tribünre nem tarthatnak igényt azok, akik nem rendelkeznek meghívóval, ugyancsak tilos egy jeggyel több személynek megjelenni.
8. Felhívjuk a közönséget, hogy a legszigorúbban vegye magát alá a fenti rendelkezéseknek, hogy az ünnepek illő magassággal és méltósággal mehessenek végbe.

Dr. Eugen Clontă sk.
rendőrkapitány.

4 évig szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomor-fájdalmaktól

Const. D. P. Neagu, Chiojd, jud. Buzău, f. évi április 7-én a következő levelet küldi nekünk:

Tisztelettel hozom sz. tudomására, hogy 4 évon keresztül szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomorbetegségekben, míg cca 2 hete — hála a lapokban közölt értesítéseknek — informálódtam az Önök Gastro D. gyógyszeréről, melyet megvásárolva, kijelenthetem, hogy rövid használat után, nálam olyan, szinte lehetetlen eredmény mutatkozott, hogy eddigi borzalmas fájdalmaimat teljesen lezűntem, miért kérem fogadják legőszintűbb köszönetemet. Szíveskedjenek nagyszerűen bevált gyógyszerükből még egy üveget utánvéttel küldeni, hogy a kúrát folytathassam.

Mit lehet fenti, mindenki részére rendelkezésre álló őszinte sorokhoz még hozzáfűzni?

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett, Császár E. gyógyszerárakban, București, Calea Victoriei 124.

feljajdult. — És te kit szeretsz?

— Lítót!
— Ó, Lito, a vasóklú vitéz! Szerencsés leány vagy, Lida. És Lito?

— Szeret!
— De a hatalmas főnök szemét vetett rád és apád kész alkut kötni a gazdag, előkelő vőlegénytel!

— Soha, soha nem leszek az övé! — csattant fel a leány.

— Persze, hogy nem, persze hogy nem — csitította Lidát az öreg Toro — és Toro, a tengerparti sziklaodon külön, bolondos lakója, aki mindig olyan kellemetlen igazságot mond az embereknek: segítsen.

A leány kérően bólintott.

— Menj, Lida, jó szíved van és én segíteni fogok rajtad és beteg apádon. Mielőtt kétszer kelne fel a nap, lejövök a völgybe, segítek neked és mindnyájatoknak odalenn. Térj vissza Lida és küldd hozzám Lítót.

Amikor Toro lement a völgybe, kétségbeesett embercsordát talált, mert fehér, hideg dara hullott az égből eső helyett és vastag takaróval lepte be a tájéket. Toro egyenesen a völgykatlan mélyén fekvő szent tóhoz ment és intett az úttába eső vadogó, didergő embereknek, hogy kövessék. A tengerpartra öreg jól számított. A tó felszíne síma volt most is, mint az olajbogyó nedve az öblös tálban, tecején hópelyhek úszkáltak, de ezek nem zavarták fel a tükörsíma vízfelületet. Kíváncsi tömeg kísérte Torot a tópartra.

Kis idő múlva a főnök szitkozódó ordítását verték vissza a sziklák. Lito kíséretében jött, kezében dárdivál, roppant lépésekkel, csak úgy rengett belé a föld. Az asszonyok rémülten bujtak a férfiak háta mögé, azok meg morogva húzódtak vissza a főnök utjából.

Spanyolország kilépett a genfi Népszövetségből

Jordana külügyminiszter távirata Avenol főtthkárhoz

Burgosból jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy Jordana külügyminiszter a következő táviratot intézte a Népszövetség főtthkárához:

— Ezzel a távirattal a spanyol kormány nevében van szerencsém közölni, hogy az egyezségkormány első cikkelyének harmadik szakasza értelmében Spanyolország bejelenti kilépését a Nemzetek Szövetségéből. Jordana.

A kilépést a Népszövetségnek a spanyol nemzetek elleni magatartásával indokolják

Burgosból jelentik: Spanyol politikai körök nem tartják különösebb jelentőségűnek Spanyolország kilépését a Népszövetségből. Megállapítják, hogy Spanyolország ezzel a kilépési nyilatkozattal csak benyújtotta a számlát az eddig elszem-

vedett bánásmódot. Emlékeztetnek arra is, hogy nem tartoznak Genfhez azok a hatalmak sem, amelyekkel Spanyolország a kominternellenes egyezményhez történt csatlakozásával ezoros kapcsolatba került.

Burgosi félhivatalos körök szerint Spanyolország három okból lépett ki a Népszövetségből.

1. A Népszövetség teljesen képtelennek bizonyult feladatai teljesítésére. 2. A Népszövetség annyira eltávolodott eredeti céljától, hogy a béke eszköze helyett csak bizonyos nemzetek érdekeinek védelmezője lett. 3. A spanyol háború idején teljesen csődöt mondott.

Hangoztatják még, hogy a Népszövetség szűkéségtelen módon, az egyezmények ellenéi is beavatkozott a benemavatkozási bizottság feladataiba és az önkéntesek visszavonása, valamint a hadianyagszállítási tilalom kérdésében egyoldalú magatartást foglalt el.

A moszkvai angol nagykövet átadta a szovjetállam új külügyi népbiztosának Anglia ellenjavaslatait

London biztosítékot kapott Moszkvától, hogy a szovjet külpolitikája nem változik

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség közli, hogy Anglia moszkvai követét Molotov külügyi népbiztos hűfőn déln fogadta. Az angol nagykövet 40 percig tartózkodott a külügyi népbiztosnál. Ez alkalommal átnyújtotta az angol kormány ellenjavaslatát a szovjetnek arra a javaslatára, mely szorosabb szövetséget ajánl. Anglia, Franciaország és Szovjetország között a béke biztosítására. Ezzel szemben az angol ellenjavaslat az, hogy Szovjetország vállaljon szavatosságot az 5 nyugati határállamaiért. Ezzel szemben Anglia és Franciaország vállálja, hogy kész Oroszország segítségére sietni, ha ez a határállamokért való szavatosság miatt háborúba kényszerülne.

Az angol kormány ellenjavaslatának átnyuj-

tása előtt az orosz kormány részéről biztosítékot kapott, hogy ennek külpolitikája a Litvinov távo-zása miatt nem változik.

Az angol-francia-szovjet szövetség létrejötte kihatással lesz Japán további magatartására

Rómából jelentik: Tokiói jelentés szerint a japán kormány vezető lapja az *Asahi Simbun* hangoztatja, hogy ha Anglia, Franciaország és Szovjetország szövetséget köt, annak feltétlenül kihatása lesz Japán magatartására. Olyan európai viszály esetén, amelyben a szovjet is részt vesz, Japán semmiesetre sem maradhat tétlen.

— Mit jelentsen ez, Toro? — ordított a hatalmas izomember, aki fejfel kiemelkedett ember-társai sorából és még Litonál is erősebbnek látszott. — Hogy merészedde háborítani a szent tónak, az ősök vízének csendjét?

Toro megálljt intett.

— Miért akarod másnak tulajdonítani azt, amit te cselekszel, főnök? Nem te zavarod-e az ősök szellemének nyugalmát azzal, hogy makkacsággal romlásba döntöd népedet?

A hatalmas száll férfi türelmetlenül dobantott lábával. Legszívesebben egyetlen ökölcsapással másvilágra küldte volna ezt az ágáló torzonborz kis öreget, ha nem félt volna, hogy ezzel árt a tekintélyének. Már bánta, hogy nem végzett vele a tengerparton, ahol bármely szirti sas megtehetné volna ezt.

— Ne kertelj, jól tudod mit írnak elő szokásaink a kegyhelyek megszenteltetőire, ez alól te sem vagy kivétel!

Toro kihuzta magát és harsány hangon szólott, hogy mindenki jól hallja:

— Azért jöttem ide, főnök, hogy éppen az ősök szavának hangjával bizonyítsam: nem vagy méltó néped vezetésére, kicsinyes érdekeidről nem látod a veszélyt, amely az egész törzs életét fenyegeti...

A főnök tajtékzott dühében.

— Idehallgass, Toro, súlyos vádakat emeltél elenem s hivatkoztál az ősök szellemére. Azt mondom neked: alkalmat adok még arra, hogy bizonyítsd szavadat, de ha ez itt most rögtön nem sikerül, mire a nap leszáll, keselyűk fogják szétrágni csontjaidat.

Toro bólintott fejével és felemelt a földről egy jókora darab követ.

— Legyen, ahogy te kívánod főnök. Nézd ezt a követ, behajtom toba és ha nekem van iga-

zam, egyszersmindenkorra átlátszó sziklává fog válni a tó vize...

Az izgalom moraja futott végig a félösen hátrahúzó tömegen. Babonás iszonyattal meredtek Toro jobbára, amelyben a követ szorongatta. A főnök gunyosan nézte az öreget s meg volt győződve róla, hogy utolsó szélhámosságával próbálkozik most.

Toro várt kis ideig, míg a várakozás a legmagasabb fokra emelkedett, aztán nagyot lendített a kövön és behajította a vízbe.

A fagyponton alura süllyedt hőmérsékletű víz, amely mozdulatlansága folytán nem tudta megváltoztatni halmazállapotát, a kö zuhanásának ütésére robbanásszerű, iszonyú recsenéssel egy pillanat alatt jéggé fagyott. A fülsiketítő robajra, amely úgy visszhangzott, mintha összeomlana a sziklakatlan és a tó befagyása természeti tünemény hatására földre zuhantak az emberek. Csak Toro állt ott megkövülve és ebben a pillanatban inkább hitte, hogy valóban az ősök szelleme művelt csodát és nem az általa már sokszor kipróbált és tapasztalt természeti tünemény törvényszerű pontossággal való bekövetkezése.

Sokáig tartott, míg a törzs felocsudott a rémület ájultságából, amelyet az ősök szavának iszonyu erejű megnyilatkozása okozott. Lassan tápáskodtak fel, egyik a másik után, csak a főnök teste nyult el a földön mozdulatlanul; gyilkos dárdá nyele meredt ki hátából az ég felé és körülötte vér festette vörösre a friss, hófehér havat...

Másnap megindult a törzs a delelő irányában, el a tengerparttól, amely új jeges korszak halálos lehelletét árasztotta a szárazföldre.

A hosszú karavánt Lito vezette. Mellette sugárzó arcú asszony haladt a menet élén: Lida, az új főnök boldog, ifjú felesége...

Jávora Béla cipactja:

Magyar leányok vallomása a dolgozó nő életéről és sorsáról

„Elhíheti, hogy szívesebben vezetnénk
a háztartást otthon, a mi otthonunkban”

Nagyvárad, május hó.

Egy nagyvállalat irodahelyiségébe toppanunk, ahol négy csinos hivatalnokleány dolgozik. Két írógép is zakatol; az egyik asztalon gyors iramban futkos millió rubrika útvesztőjében a toll, a másikon nagy könyv számoszlopain szökdel föl-alá a ceruza. Láthatóan gyakorlott, kiadós munka folyik itt, anélkül, hogy a robotverítéke gyöngyözne a fehér homlokokon. Sőt ellenkezőleg. Kölnívíz enyhe illata száll, a kisasszonyok színesen öltözöttek, körműkön a kézapolás lakkja fénylik, fejükön a fodrászművészet szöke és barna remekei bodorodnak és minden asztalon virágcsozor.

Dolgozó nők... Söt dolgozó hölgyek. Megállok a helyiség közepén s minthogy ügyet vetnek reám, kellő nagyképűséggel jelentem ki: — Meg akarom interjúolni önöket, hölgyeim.

Erre elnémulnak a gépek, megtorpannak az írószekők és négy szempár érdeklődése ragyog felém rokonszenvesen. Szinte félek megzavarni a kérdő tekintetek derűjét, de rideg és maradi felfogásom erre kényszerít. S így kezdem el a sajtó-

Négy leány — négy vallomás

Az első: magas, komoly leány. Egy társasági dáma nyugodt és finom közvetlensége ömlik el magatartásán; minden mozdulatáról leugáznak a család hagyományai, amelyből származik.

— Nos, ha szabad kérdeznem, hogy osztja be a fizetését?

Valami egészen korszerűtlen szendesség van a tekintetében, ahogy feleli:

— Én minden pénzemet anyukának adom. És otthonról kapok mindent, ami kell.

A másik hölgy: csupa elevenség, csupa értelem. Szöke, vékony, öntudatos. Hivatalnoknő amióta kikérült az iskola padjaiból s el se tudja képzelni, hogy ne legyen önálló keresete és bizonyos mértékig szabad akaratú. Kötő munkaező. Modellt állhatna a „dolgozó nő” szobrának. Az az érzésünk, hogy adott körülmények között kifejlődhetett volna a női jogok harcosává; de azért megvannak benne a háziasszony lelki tartalékai is.

— A fizetésem felét haza adom — mondja —, mert szükség van rá: az apám rég nem folytatja a mesterségét. Jövedelmem másik felével pedig korlátlanul rendelkezem.

— S hogyan? Ez érdekel.

— Egy nőnek rengeteg apró-cseprő kiadása van. Piperecikkek, fodrász, öltözködés. Nincs nálam pontosan beosztva, hogy mennyit költök ruházatkódásra. Hitelbe vásárolok, havi törlesztéssel. Rendes fizető vagyok. Hitelezőim teljes bizalmát élvezem évek óta már.

— Eszerint megtakarított pénze nincs, — vetem közbe némi nyomattal.

Kék szemei csodálkozva, majdnem megbotránkozással merednek reám. Mintha azt kérdeztem volna, hogy van-e tornyos palotája a Fő-utcán, vagy legalábbis emeletes villája Biharfüreden.

— Megtakarított pénzem? Egy lei se.

Csend. Szavakat keresek, hogy adjak szelíd leckét az előrelátás kötelességéről, amit kisebb-és nagyobb jövőnk bizonytalansága fokozott szigorral parancsol reánk.

beszélgetést:

— Bevallom, ellensége vagyok annak a rendszernek, hogy nők az otthonon, a családon kívül dolgozzanak.

Haragos szikrák lövelnek felém és egyszerre négy rúzsos ajakról zúdul fel a méltatlankodás:

— Nahát! Így beszélni!... Elhíheti, hogy szívesebben vezetnénk a háztartást otthon, a mi otthonunkban.

„Na hiszen, az a kezeset...!”

Nem merek vitába bocsátkozni. De mivel élek a gyanúperrel, hogy egyik-másik kisasszony nem kimondottan kenyéért dolgozik, megmaradok a beszélgetés szigorú vonalán.

— Mindenekelőtt az érdekelne, hogy mire költik a keresetüket.

Általános megrökönyödés.

— A-a-a... — zendül fel a hölgyek kara a váratlan indiszkrécióra.

S aztán négyfelől záporoznak reám az indulatos szavak, érvek, szemrehányások.

— No hiszen, az a kezeset!... Ahogy maguk, férjfiak, a női munkát megfizetik! Mintha bizony Dárius kincsében dűskálna itt az ember!

Már látom, hogy itt túl kényes és fájó pontra tapintottam ahhoz, hogy valamire menjek a kollektív sajtóbeszélgetés kísérletével. Sorra veszem hát az íróasztalokat s mindegyiknél a dolgozó nő egy-egy típusát ismerem meg.

— Nézze kisasszonyom... Hány éve hivatalnoknő maga?

— Vagy tíz esztendeje.

— S régebben úgy-e... esetleg más vállalatoknál, mikor még virágoztak a bankok... nagyobb fizetése is volt?

— Sokkal.

— Akkor, ne haragudjék, de ezt nehéz megérteni. Mit gondol, egy házilány szükségleteire ki tud szakítani a család annyit, amennyit maga havonta elkölt? Még jobbmóduaknál is alig. S nem gondol arra, hogy a hivatalnokoskodás mégse életcél egy nő számára? Nem számít a férjhezmenésre? Ha szabad kérdeznem: nem gyűjt hozományt? Hiszen már havi kétszáz lei megtakarítás is egy csinos szobabútor tíz esztendő alatt.

Kissé megsértődik, konok tartásba emeli fejét, de hangja egy árnyalattal határozatlanabban cseng.

— Minderre nem gondolok... A kereső nő lelkeségét kétségkívül átalakítja az önálló jövedelem tudata. Nem tud visszahelyezkedni a házilány szerényebb elgondolásaiba. S a megfeszített.

P. Csávossy Elemér S. J.
a kiváló és tudós jezsuitairó

Tulvilági valóságok és szociális problémák

című könyvében sorra veszi a jelenkor minden ilyen kérdését, a kat. morális szempontjából megvilágítja szűkelegességüket. Előadja, hogy a pápák szociális enciklikái mit követelnek rájuk vonatkozólag. — A jelenkor könyve P. Csávossy S. J. e munkája, mely az égető kérdésekben biztos eligazítást ad.

Ára kartonkötésben 123 lei.

idegőrlő irodai munka nyomokat hogy a kedélyen, a szervezetten. Nem mondhatok le lélekűdítő szövegekről és ápolnom kell az egészségemet. Imádom a mozt; minden évben nyaralni megyek; orvosságokra költök. Aztán: otthon is akad mindent, mint valami nagyobb fizetnivaló s abból nekem is ki kell vennem a részemet... Ami pedig a férjhezmenetelt illeti, természetesen nem kapcsolom ki számításaim közül. De... mindenesetre rendes állású legyen az illető.

— S ha mégis eljön rövidesen? Ha holnap, holnapután vagy egy fél év múlva elviszi valaki az íróasztala mellől?

— Akkor majd csak kiteremtődik.

Itt eleget megtudtam a kereső nő keresetéről felhasználásáról... Atülök a harmadik kisasszony asztala mellé. Kerekarcú, picit molett, meleg tekintetű leány. Muskátlis ablakokból kandikál ki ilyen arcok régi kisvárosok „Fensterpromenáde”-jaira... Kienyugdíjas özvegyasszony leánya.

— Csaknem minden pénzemet haza adom, — mondja elfogódottan —, mert nehezen élünk. Sok csapás zúdult reánk: egymást érték családunkban a halálesetek. Tanítatni kellett a testvéreimet s egyikük akkor halt meg, mikor már önálló keresetbe állt közel.

— S a jövő gondja?

Belepirul.

— Kelengyét vettem magamnak. Azt minden hónapban törlesztgetem. És minden szabad időm, ben kézimunkálok.

— Bravó!... Ezt közhírré teszem.

Lassan az egész irodán a sajtóbeszélgetés hangja veszi erőt. Még nem fordult elő az írógép a hivatali ügykezelés e szerény munkásainak életében, hogy valaki a közéleti ellenőr jogcímével vállalta, felelősségre vonta volna őket. S talán nem is gondoltak arra, hogy az ő magánéletük, gondjaik, a közügy jelentőségének sábjára emelkedhetnek. De most már érzik, a beszélgetés tréfás kiszólásokkal fűszerezett hangneme ellenére is, hogy ez az interjú nem egészen komolytalan. S hogy az ő válaszaik egy társadalmi osztály megnyilvánulása, amelynek sorsa nem lehet közömbös számunkra és amelynek sokat vitatott problémái még nem elég régiek ahhoz, hogy kielégítő megoldásokat találtak volna.

A negyedik leány elszántan várja a gyóntatást. Sudár sporthölgy, láthatóan kiegyensúlyozott kedély. Nem lehet megindultság nélkül hallgatni szavait.

— Hárman vagyunk nővérek odahaza. Nincs már se apánk, se anyánk. Mi alkotjuk a családot. Egyik nővérem vezeti a háztartást s ketten hivatalba járunk. Régebben, mikor még banktisztviselőnk voltunk, nagyon jól kerestünk, úgyhogy félre tudtunk tenni egy kis pénzt. Abból házat vettünk, amelyen ma nincs semmi adósság. Szigorúan meghatározott összegek szerepelnek havi költségvetésünk tételei közt, ezt azonban most felborítja egy örvendés esemény: rövidesen férjhez adjuk hivatalnoknő nővéremet s így az ő keresetere nem számíthatunk többé. Most aztán én leszek a családfenntartó, meg a nővérem háztartási munkája, ami legalábbis anyai értéket képvisel, mint az enyém.

Ugy hangzik ez, mintha mese volna. Ámulva nézek körül s a többi hölgyek rábólintással igazolják ezeket az állításokat.

— Magát felmentem minden vád alól, — fejezem be a vallatást.

Bizalmas kérdések szívügyekről

A lényegen ezzel túl is estünk. A többi kérdéseket már fel lehet tenni az egész irodai hölgyközösgének. Egymást kiegészítve, körülbelül egyhangzóan felelnek.

— Szórakozásai?

— Séta, rádió, kölcsönkönyvek, havonta kétszer-háromszor mozi, ha potyajegy kerül: színház. A kirándulás már sok pénzbe kerül, arra nem tehet. Sport: Téli korcsolyázás, nyáron úszás. Bállokba nem járunk, a bál ruha elérhetetlen. Néha elmegyünk egy-egy teadélutánra, ott jól mulatunk, sokat táncolunk... és vége...

Kis sóhajok. Önként kínálkozik a következő kérdés:

— Szerelem?

Itt ismét némi eltérést mutatnak a válaszok: — Igen, igen, néha az is útunkba áll... Nincs kifogásunk ellene... Istenem, szerelem?... Hát igen, ez is az élethez tartozik.

... Nyílik a szomszéd helyiség ajtaja. A főnök beszél:

— Itt a vezér.

És megint zakatolni kezdenek az írógépek, serceg a toll s komoly munka fölé hajol négy tökéletesen bodorított leányfej.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, fél évre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lej.

Külföldön: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Posta- és telegraphi csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Május tizedike

Ez a nap Romániában nemzeti ünnepet jelent, az összes románlakta területeknek egy nagy államban való egyesülése ünnepét. Szép tavasznap a természetben is. A jelen örömeit is sugározza, a virágzások és megérlelődések reményességét is hirdeti, s a gyümölcsözések ígérését is magában foglalja. A természetnek ez a jelképező megnyilatkozása veszi körül az állam legnagyobb és legösszefoglalóbb ünnepét. Mintha azt mondaná ez a jelképezés, hogy a természettel való összhang az államra nézve is meg tudja hozni mindazt a kielégülést, amit a szép tavasznap jövendőként hirdet az igyekvő, a dolgozó, a küzdő, a kenyérért élelki emelkedésért nap-nap után fáradozó embereknek.

Az állami ünnep ilyen derős verőfényében állónak láttuk az ország vezető népét. És mi, az ország többi együttlakó és kisebbségi népei közül a magyarok, a vezető nép ünneplő ragyogásának az örömeit tisztelettel fogadjuk, annak tartósságát és állandóságát szinte megértéssel kívánjuk. Jól tudjuk, hogy a kiteljesedett állami létben a vezető nép boldogulása neki biztosságérzést ad, életutja nyugodt haladását és emelkedését hozza el neki, s akkor bizalommal tud nézni egy a világba, mint országga határain belül a többi népre. Így a vezető nép jóérzése folytán kialakulhat minden együttlakó nép között a testvériség, mely minden ország testi-lelki jólétének legfontosabb előmozdítója a jóléltelmezett szabadság és egyenlőség mellett.

Ennek a fejlődésnek a biztos útját kívánjuk ösztönözni szívből az állam legnagyobb ünnepén. Kívánjuk egy vallásos hitünkben folyóan, mint a világi jogrendszer ránk vonatkozó rendelkezéseinek meggyőződéses átérzésével.

Vallásos hittünk nézve lényegesen elgázító az az egyházi tanácsadás, mely Szent Pál apostol római levelének szavaiból hangzik felénk. Ez a tanítás mondja a következőket: „Minden lélek engedelmességre van kötelezve a felső hatalmasságoknak; mert nincs hatalmasság, csak Istentől; és amely hatalmasságok vannak, az Istentől rendeltettek. — — — Annak okáért szükséges engedelmességedni nemcsak a megtorlás haragjáért, hanem a lelkiismeretért is. — — — Adjátok meg azért mindenkinek, amivel tartoztok; akinek az adóval, az alót; akinek a vámmal, a vámot; akinek a féltellességgel, a féltellességgel, a tisztességgel, a tisztességgel.” (Rómaiakhoz írt levél 13. rész 1. 5. és 7.)

Ezek tudatával állunk mi is ott az állam május tizediki ünnepén, hogy az állam vezető népe örömeit a mi tisztelő hozzájárulásunkkal is növeljük. Adja Isten, hogy hűségünk és hűségre törekvésünk kölcsönös megértéseket tudjon ébreszteni, s az ország minden népe között egymás iránti megbecsülést, szeretetet és bizalmat tudjon elősegíteni. Olyan testvériséget, mely nemcsak az országot járja át, de az országon túl is erősíti és gyarapítja a népek közötti jóakaratot.

TÖBB, MINT HÁROMSZÁZ EGYÉN KÉRTE ÁLLAMPOLGÁRSÁGÁNAK ELISMERÉSÉT SZATMÁRON. Saját tud. Ismeretes, hogy Szatmár város vezetősége, egy belügyminiszeri rendelet alapján, hirdetményt tett közzé. A hirdetményben felszólította azokat az egyéneket, akik az állampolgárok összeírása alkalmával nem jelentkeztek, hogy igazoló írással együtt, összeírás végett jelenjenek meg a városban. A jelentkezők határideje hétfőn délután egy órakor járt le s eddig az időpontig több, mint háromszáz egyén adta be iratait.

SEPSISZENTGYÖRGYI ELŐFIZETŐINK SZIVES FIGYELMEBE! Ezuton értesítjük sepsiszentgyörgyi előfizetőinket, hogy lapunk ottani kezelését Csavarr Endre László úr vette át, aki egyedül jogosult arra, hogy részünkre észszegéseket vegyen fel. Kérjük minden előfizetőket, akinek esetlegessége van, hogy azt Csavarr Endre urnak, vagy igazolt megbízottjának kifizeteli, egyben minden, a lappal kapcsolatos ügyben ugyancsak ő hozzá fordulni sziveskedjenek.

DR. KOÓS ZOLTÁN LESZ A MAGYARORSZÁGI TÖZSDE UJ ELNÖKE. Budapestről jelentik: A Tözsde tanácsa hétfőn délelben gyűlésük keretében emlékezett meg elhunyt elnökéről, Fleissig Sándorról. Ezután bizalmas megbeszélés volt, amelyen egyhangulag dr. Koós Zoltán, felsőházi tag, jelenlegi alelnök elnökké választása mellett nyilatkoztak. Ilyenképpen dr. Koós Zoltán megválasztása befejezett tény. Koós Zoltán a Magyar Földhitel Intézet vezérigazgatója volt és nyugalmába vonulása után a kormányzó örökös felsőházi taggá nevezte ki. Két évvel ezelőtt választották meg a Tözsde alelnökévé.

Halálbüntetést kért egy hánsági gyilkosság tettesére az ügyész. Temesvár. Saját tud. Klópdia község határában május 2-án baltacsapásokkal megölték Konecni József hatvanéves gazdálkodót. A gyilkosság színhelyének környékén többen látták Lázár György huszonkilenc éves közegbéli lakost és feleségét. Az asszony megjelent a csendőrségen és elmondotta, hogy a gyilkosságot ő követte el, de tettét önvédelemmel mentegette. A temesvári vezetőügyész a házastársak kihallgatásából megállapította, hogy nem volt önvédelemről szó és hogy nem az asszony, hanem a férfi követte el a gyilkosságot. Lázárék tudták, hogy Konecni mindig pénzt visz magával a elhagyottak, hogy a szántóföldjén megöljék. Lázár György baltával hátulról fejbecsapta, majd amikor összerogyott, még négyzer rávágott a baltával: a fejére, nyakába és arcába. Az áldozat zsebében, egy harsányba kötve háromszáz és egy-néhány lejt találtak, ezt magukhoz vették, a holttestet pedig gallyakkal betakarták. Az asszony azért jelent meg a csendőrségen, mert — mint említettük — többen látták azon a környéken a házaepárt. Buzoiann vezetőügyész előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosságnak minősítve a tettet, vádat emelt Lázár ellen és halálbüntetést kért rá. Az asszonyt is vád alá helyezték bűnrészesség címén. Ez az első eset, hogy Temesváron a halálbüntetés bevezetése óta polgári bíróság hatóság a halálbüntetést kiszabását kérte.

SZÉTROMBOLTÁK POZSONYBAN A ZSIDÓ KIVÁNDORLÁSI IRODÁT. Pozsonyból jelentik: A Hlinka-gárdisták teljesen szétrombolták a zsidó kivándorlási irodát. Később szlovák fiatalemberekből álló csoportok jártak be a kávéházakat és kézszerkezeteket a zsidókhoz, hogy távozzanak. A rendőrség több zsidót — köztük a kivándorlási iroda tisztviselőit is — letartóztatott. Szándékos kihívással vádolják őket.

Hirtelen halál. Temesvár. Saját tud. Berger Imre ötvenegy éves fogászt az Unió klub helyiségében hirtelen rosszullet fogta el. Orvosi segítségben részesítették, de hasztalan. Berger rövidesen meghalt.

Segélykérés. Több ízben fordultunk már Horváth Ferencné érdekében olvasóinkhoz. Ennek a szegény asszonynak azonban olyan nagy a tehetetlensége és a nyomora, hogy újra és újra kénytelen könyörgő szavaival a jószerű emberekhez fordulni segítségért. Férje most katonai szolgálatot teljesít s így magának kell 83 éves édesanyjáról és hét kiskorú gyermekéről gondoskodnia. Amíg birt, dolgozott. Most azonban — egy szerencsétlen esés következtében — beleő betegséget kapott s képtelen a munkára. Kéri a jószerű embereket, bármilyen csekély pénz — vagy természetbeni adománnyal segítsenek rajta és nagy családján addig, míg egészsége helyreáll és ismét munkához láthat. Adományokat kiadóhivatalunk készséggel továbbítja.

REPULÓGÉP-SZERENCSETLENSÉGEK ANGLIÁBAN. Londonból jelentik: Stubtonnál egy iskolarepülőgép lezuhant. A gép két vezetője meghalt, Horley feletti hétfőn este két repülőgép üszszetűközött. A szerencsétlenségnek három halottja van.

FELTERJESZTETIEK A HÓSTÁTI GYILKOS HALÁLÓS ÍTÉLETÉT A SEMMITÖZSÉKHEZ. Kolozsvár. Saját tud. A büntetőtábla kedden terjesztette föl a Semmitözsékhez Govor Pálnak a hóstáti gyilkosnak halálós ítéletét. Mint már megírtuk, ha a Semmitözsék helybenhagyja az ítéletet Govor Pál még kegyelmi kérvényt adhat be. Ha kegyelmi kérvényt is elutasítják abban az esetben a halálós ítéletet Kolozsváron hajtják végre.

Az utolsó zarándokút

Temesvár. Saját tud. Az évenként megisméllődő radnai férfizarándoklat mindig imponáns és fölemelő megmozdulása az igazi hívő katolikus férfiak öntudatának. A katolikus férfiak ezrei borulnak ilyenkor a csodátevő Istenasszony lábai elé és segítséget kérik, mert tudják és érzik, hogy Édesanyjai szerető támogatása nélkül a súlyos idők nehézküzdelmében gyöngék és erőllenek lennének. Vannak a zarándokok között ifjak és öregek, meglehetősen fiatalok és aggyastyánok és hatalmas tömegük nagyrésze nem most járja meg először ezt a zarándokút. Aki itt volt egyszer, az erőtadó bátorításért szomjasan megint eljön, mert a csodálatos kegyelemhelyen lelket fiatalító harmat hull minden szomorúságára és gyöngeségére.

Ott ültünk a Radna felé haladó vasúti kocsiban és csöndes beszélgetés közben fölclevenítettük régi zarándokemlékeinket és kértük a Szűzanya segítségét, hogy még sokáig résztvehessünk a zarándoklatokon. Közöttünk ült Wendling József hetvenhétéves Gyarmatra való gazdálkodó. Boldogan emlékezett ő is a férfizarándoklatokra és elmondotta, hogy eddig minden egyes férfizarándoklaton résztvett és ő is szeretne még eljönni jövendőre is, de úgy érzi, hogy az eljövendő zarándoklaton már nem vehet részt. Nem hittünk neki, hiszen a hetvenhét esztendő alig hagyott nyomot rajta és a jövendő látó aggyódását megkíséreltük eloszlatni.

Es Radnán egyszerre izgatott sultogás zavarta meg a kegyetemplom kegyelemteljes díhatát. „Rosszullet egy zarándok!” — sultogtak a hívek. És a ferencrendiek gyóntató-kápolnájának oltára előtt az öreg Wendling József felkiált eszméletlenül. Amint szentgyónását elvégezte és a páter ajkáról elhangzottak a fölödozás szavai, Wendling József lelérdépel a kápolna oltárának lépcsőjére. Hirtelen hátrahanyatlott. Még magához tudta venni a haldokló szentségét, de rövid pillanatok múlva kiszenvedett. Ott ravatalozták föl a kis kápolnában, a Boldogságos Szűz lábainál az öreg zarándokot, aki megérkezett nagy zarándoklatának utolsó állomásához.

Csalás címén eljárás indult egy nagybányai kereskedő ellen. Saját tud. A nagybányai rendőrségen maradt Mordovan Mici sülelmedí lakos és bűnvádi feljelentést tett Móni György nagybányai kereskedő és acsagéd ellen, akit csalásai és hazaságazédságával vádol. A leány elbeszélése szerint Móni hosszú időn keresztül udvarolt neki. Megkérte a kezét és már az esküvő napját is kitűzték. A hozományból a fiatalleány 18000 lejt, egy másik alkalommal pedig ezer lejt vett fel. A pénzt a sajátcéljaira felhasználta, majd nem akarja többet tudni a leányról. A rendőrség Móni ellen megindította az eljárást.

A megvadult lovak halálragzóltak egy gazdaságban. Saját tud. Sulyos szerencsétlenség történt Nagybánya és Ferencz között az országuton Cseterkényi Pál 15 éves fiu kétlovas szekerek hazafelé tartott. Az uton egy gépkocsi jött szembe a szekérrel. A motor hangjától a lovak megvadultak és vágatni kezdtek. A fiu erősen fogta a gyeplőt, amelyet azonban a lovak hirtelen előre rántottak. Ettől Cseterkényi Pál elvesztette egyensúlyát és a lovak közé esett. A nehézszerék átgázolt rajta és kezét, lábát több helyen eltörte. Haldokolva szállították be a nagybányai kórházba, ahol borzalmas kínok között kiszenvedett.

SPORTHIREK

Olimpus FC—Stiela 4:2 (2:0). Vasárnap a nagyváradi bankosok labdarugó csapatát Feketeerdőn az üvegyvári együttes látta vendégül. A bankosok jó játékkal, biztosan nyertek. A nagyváradiak közül kivált: Merciu, Bodnár, Balogh, Tóth és Balc.

Nem játszik újra a Nemzeti—Ferencváros mérkőzést. A Magyar Labdarugó Szövetség fellebbviteli bizottsága hétfőn tárgyalta a Ferencváros—Nemzeti mérkőzés ügyében hozott egyes bírói határozat elleni fellebbezést. Az egyes bírói határozat ugyanis a mérkőzés eredményét megsemmisítette és a mérkőzés újbóli lejátszását rendelte el. A fellebbviteli bíróság megváltoztatta ezt a határozatot és a mérkőzés eredményét 3:3 gólarányban igazolta.

Férfiak zárandoklata a máriaradnai kegyhelyre

Kétezer férfi vonult fel Pacha püspök vezetésével. A katolikus férfiak útja. Wégling apátkanonok negyvenéves jubileuma

Temesvár. Saját tud. Az idei férfizárandoklat, amelyet Temesvárról Pacha Agoston dr. megyéspüspök vezetett Szűz Mária radnai kegyhelyre, imponáló arányokat öltött a katolikus férfivilág hívhőségének és katolikus öntudatának szép megnyilatkozása volt.

A temesvári férfizárandokok vasárnap hajnalban indultak el, különvonaton, Máriaradnára. Ezzel a vonattal ment Pacha Agoston dr. megyéspüspök is, ugyancsak Wégling János apátkanonok, a zárandoklatok főrendezője, Rech K. Géza apátplébános, központi esperes, a papság számos tagjával. Résztvett az ifjuság is, így a pianista főgimnázium mintegy ötven növendéke Blédy Lajos tanár vezetésével. A zárandokok már utközben ájtatosságot végeztek, amelyet minden fülkében más-más lelkész vezetett. A különvonattal, majd a menetrendszerinti vonatokkal is, Temesvárról mintegy ezer férfi zárandokolt Radnára, azonkívül a Bánság számos vidékéről is jöttek zárandokok, úgy hogy kétezer férfizárandok gyűlt egybe a kegyhelyen — ami, a viszonyokat tekintve, várakozáson felüli számot jelent. Resicáról külön vonati kocsin ötvenen zárandokoltak Radnára Lischerong Mátyas főesperes vezetésével, Ótelekről a Katolikus Népszövetség ifjusági tagozata vonult fel zászlaja alatt. Akik a különvonat előtt érkeztek, a radnai pályaudvaron várokozottak a temesvári zárandokokra, így vonult a hatalmas férfítömeg templomi zászlók és Mária-énekek hangja mellett a főpásztor vezetésével a kegytemplomhoz, ahol P. Genszky Jukundián szentferencendi házfőnök üdvözölte a püspököt és a zárandokokat. Megkapó és kedves a férfiak hódolata Szűz Mária előtt — mondotta — a férfi a családfő és hódolata egyesíti az egész családot. Minden évben a férfiak nyitják meg a zárandoklatok hosszú sorát, éket követik aztán a zárandokok százezerei.

A kegytemplomba érve, rögtön megkezdődött a gyóntatás. Közben Wégling János apátkanonok állandóan kísérelte az Oltáriszentséget, míg külsőre orator Elszner József szentszéki tanácsos, jánosföldi plébános a szószékre lépett a két nyelven tartott ünnepi beszédet. Az evangéliumból kiindulva felvetette a kérdést: Quo vadis?! Krisztusról beszélt és szent tanításáról, amely megszabja a katolikus férfi útját. Ezután Pacha dr. megyéspüspök mondotta a szentmisét nagy papi segédlettel. Ezalatt Wégling apátkanonok a szószékről vezette a közös liturgikus imádságot. A püspök a szentmise befejeztével imát mondott, amelyben meghatón emlékezett meg az egyik férfizárandok hirtelen bekövetkezett haláláról is — amelyről lapunk más helyén adunk jelentést.

A zárandokok erre az eucharisztikus körmenetre sorakoztak fel, amely a községbe vonult. A körmenetet Wégling apátkanonok vezette, aki Rech apáttal és Lischerong főesperessel felváltva vitte a Szentséget.

A kegytemplomba visszatérve kedves ünnepség ment ott végbe. Eviden januárban érte meg Wégling János apátkanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő negyvenéves papi jubileumát. Az apátkanonok, aki tizenhárom év óta a radnai zárandoklatok főintézője, aki a férfizárandokló egyesületet megalapította s annak állandóan tevékeny és közbecsülésnek örvendő elnöke, azon a napon kitért minden ünneplés elől és Máriaradnára vonult vissza. A férfizárandokló egyesület erre elhatározta, hogy a zárandoklat alkalmával köszönti hálás, elismerő szívvél lelkes vezetőjét. Most Harzer Ágoston nyugalmazott pénzügyi főtanácsos, világi elnök lépett az apátkanonok elé s a főltár előtt köszöntötte. Utalt a jubileumra és arra a hálára, tiszteletre és szeretetre, amely okvetlenül kifejezésre kíván jutni s kérte az apátkanonokat, viselje továbbra is a szí-

vén a zárandoklatok ügyét. A tisztelet és nagyra-becsülés látható jeleként pedig gyönyörű aranyozott szinezűt kelyhet nyújtott át, szépen cizellált, ókeresztény motívumokkal díszítve, alul a latin felirással: „Wégling János apátkanonok urnak, szeretett elnökünknek negyvenéves áldozati jubileuma emlékére a férfiak zárandoklóegyesülete”.

Az ünneplésért, amely kedves meglepetésszerűen ment, meghatottan mondott köszönetet a kanonok és kijelentette, hogy a radnai zárandoklat mindig szívügye marad.

A Szálkay-fele vendéglőben közös ebéd volt ezután, amelyen Schiiff Péter dr. tanár mondott beszédet, Fisch János dr. pedig Wégling kanonok fáradozásait köszönte meg. Felszólalt a kanonok is, valamint a megyéspüspök is, aki különben meglátogatta azokat a zárandokokat, akik a teremben már nem fértek el s más étteremben étkeztek együtt.

Délután a püspök vezette a keresztúti ájtatosságot, amelynek befejeztével Lichtenberg Rezső dettai plébános mondott, két nyelven, mélyreható szentbeszédet. Krisztus keresztútjáról s a férfiak gondterhes útjáról szólt: a megpróbáltatások elviselésében vegyenek példát Krisztusról.

A zárandokok este érkeztek vissza Temesvárra. A gyárvarósi állomásról zárt sorokban, zenekar egyházi dallamainak hangja mellett a gyárvarósi plébániába vonultak, utközben mindenütt hatalmas tömegek várakoztak rájuk. A záróbeszédet Rech K. Géza apátplébános mondotta, kérve a férfiakat, őrizzék meg azt a lelkiületet, amelyet most hoztak Szűz Mária hegyhelyéről. Szűz Mária bizonyára még a halál óráján is megsegíti őket, amint az a zárandok, akit a kegyhelyen ért a halál, a gyónás és feloldozás után, tiszta lélekkel halt meg. Wégling apátkanonok megtartotta erre Te Deummal és szentségi áldással a záróájtatosságot, amely a pápai himnusszal fejeződött be.

Adományok a bucuresti magyar diákbálra.

(Polytás.) 100 lei: Nemes Béla és Kárdeván Vilmos Marosvásárhely, Brassóbol: dr. Rádúj Sándor, Dauer Lajos, Fekete Frigyes, dr. Németh György, Schuster Vilmos, dr. Péter Antal, dr. Takács József, Sepsiszentgyörgybol: Fogolyán Kristóf, dr. Ferencz Lajos, Bernát Jakab, dr. László Ferenc, Kiss Dezső, Vajna Ferenc, dr. Vajna Mihály, dr. Horváth Miklós, dr. Fekete Sándor, Benedek Tivadarné, László Béla, dr. Barabás Andor, Kolcza Gyula, dr. Duducz Zoltán, Demeter Ferenc, dr. Szalay Mátyas, Papp Lehelné, dr. Kovács Lajos, Unitárius Nőszövetség, dr. Fogolyán Miklós, Brassóbol: dr. Dobay Béla, Kovács Lajos, Csia Pál, Nikodemusz, Református Leányiszövetség, Dániel Viktor, Papp Jenő, Nagy Gyula, Hadnagy Antal, dr. Deési István, Meisel Rezső, Wusinszky Nándor, dr. Gruber József, dr. Thieser Rezsőné, Kolozsvárról: dr. Veres Ferenc, dr. Csutak Mihály, Kátóna József, dr. Szabó Zoltán, dr. Somody András, Ilysa Gyula, Farkas József, Ceausz gyógyszerár Nagyvárad, Kolozsvárról: özv. Nagy Árpádné, Blach László, Gürtler Mária, Biró gyógyszerár, Halász gyógyszerár, Muntván Gyula, Lehocz Józsefné, Gőnczi László, Leitoldorfer Ferenc, Cuzner Gyula, Retezár Ibolya, Retezár Antalné, N. N., Jakab Antal, Nagyzeleontáról: Arday, Ilyés Sándor, Balogh Lajos, Hegedűs Lajos, Diószeghy Károly Cooperativa Autoajuton, Bagoly Bertalan, Fenyvesi Ferenc, Temesvárról: Babosányi Ferenc, dr. Schutetzky Miksa, dr. Kriván Gyula, dr. Paál György, Friss Ujász, Banca Com. Italiana si Rom, Rudali L., Hollósi Elek, Gross Simon, dr. Ungár Adolf, Debreczeni István, Nagyzeleontól: dr. Verzár Ferenc, Blázsek Róbert, Badilla János, Körösey Gabriella Brad, Fargács Mátyas Temesvár, Haytayer Gyula Szatmár, dr. Fazakas Miklós Székelykeresztúr, dr. Rafael Miksa Alevózy, Vásárhelyi Boldizsár Kolozsvár, Szicethy Béla Enved, dr. R. Mittelhuber Hunyad, dr. Vékás Lajos Kolozsvár, László Kálmán Brassó, dr. Soós István Nagyvárad, Aigner Ferenc Csikszentreda, Szép Ödön Kézdivásárhely, dr. Kun Ferenc Temesvár, Kászoni Dénes Fogaras, ifj. Szongoth József Szilágy-Tusnád, Bodor Bertalan Kolozsvár, Fekete Antal Zsibó, Sárközi Lajos Szatmár, Bajkó Zsiga Pápolc, dr. Molnár Imre Oklánd, Balázs András Darju, dr. Gálffy Zoltán Erdőszentgyörgy, dr. Elek Domokos Székelykeresztúr, Sárosy Ödön Brassó, Markovits Manó Nagyvárad, Reschel Artur Kolozsvár, Bikfalvi József és István Zilah, Fekete Ilonka Kolozsvár, Paudala Géza Kászón, Kovács István Szalacs, Apostol gyógyszerár Kolozsvár, Bándi Béla Kézdivásárhely, Szamosújvár: Lokodi Gergely, Sinos Károly, Plaetti de Jos: Hána József, György Gábor, (Polytájuk.)

* Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy bélműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggelként éhgyomorral egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztonság szabályozza az anyagcsere folyamatát. Kérdezze meg orvosát.

Minden új köz- és magánépületben bombamentes oltalomhelyet kell építeni

A nagyváradai polgármester cáfolata a Háztulajdonosok Szövetségének közleményére

Saját tud. A Nagyváradai Háztulajdonosok Szövetsége tegnap egy közleményt juttatott el lapunkhoz, amely röviden azt tartalmazta, hogy ezidőszereint Nagyváradon senki sem köteles bombamentes légvédelmi pincéket építeni. A cikk megjelenése után Chirila Augustin polgármester erőlyesen megcáfolta a Háztulajdonosok Szövetségének közleményét és kijelentette, hogy a Szövetség küldöttsége valószínűleg félreértette azokat a kijelentéseket, amelyeket ő ebben a kérdésben tett. A polgármester ezért ismételtlen közli az érdekeltekkel, hogy a légvédelmi törvény 16-ik szakasza értelmében minden új köz- és magánépületben kötelező a bombamentes oltalomhely építése. A magánépületek közül azonban csak azok tartoznak ilyen fedezékeket építeni, amelyekre vonatkozik a törvény 135-ik szakasza. Ennek a szakasznak az intézkedése szerint ugyanis ilyen bombamentes fedezéket csupán azokban az új magánházakban kell építeni, amelynek a beépített telke legalább 200 négyzetméter és az épület párkánymagassága 16 méter. A régi épületek tekintetében a város mérnöki hivatala fogja kijelölni azokat az épületeket, amelyekben ugyancsak légoltalmi pincéket kell építeni.

Társadalmi élet

A nagyváradai Katolikus Legényegylet folyó hó 14-én, este fél 10 órai kezdettel táncestélyt rendez az egyesület Alexandri-utca 13. sz. alatti székházának nagytermében. Tekintettel, hogy külön meghívót nem bocsátanak ki, ezúton hívjuk meg városunk táncolnivaló ifjuságát. Rendezőség.

Kongregációs tagavató ünnepség. Székelyudvarhely. Saját tud. Május 14-én nagyszabású kongregációs tagavató ünnepség lesz a székely anyavárosban. Az egyházközség ifju- és leányközösségek növendékei közül mintegy ötvenet avat Mária leventéivé Sándor Imre főesperes megható egyházi szertartás közepette. A tagavatót este nagyobbababau műsoros ünnepély fejezi be, amely iránt már most ezéleskörű érdeklődés nyilvánul meg.

800 gyermek vesz részt a gyergyószentmiklósi gyermekkoros ünnepélyen. Székelyudvarhely. Saját tud. Udvarhely vármegye katolikus iskoláinak gyermekkarai május 14-én gyermekkoros-ünnepélyt tartanak Székelyudvarhelyen. A megye különböző részeiből mintegy 800 gyermek sereglik össze, akiknek 2, 3, 4 szólamu énekei és kánonjai kedves és örömet nyújtó ünnepeket fognak szerezni a város közönségének. A gyalog és szekereken érkező kis dalcecekat meleg fogadtatásban részesíti a város közönsége. Az ünnepély délután 2 órai kezdettel a város színháztermében fog lefolyni. A gyermekkarok délután 5 órakor a plébánia-templomba vonulnak és ott énekekkel adnak hálát az Istennek.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: DALOL A TAVASZ.

DORIAN: AZ ÁLARCOS EMBER. II-ik rész.

CORSO: A 320-AS FEGYENC.

Dr. Czumbel Lajos:

Május királynője

Elmélkedések Szűz Máriáról.

Ara 60 Lei és 10 Lei portó

Irodalom és esőegősapka

Nem kis megdöbbenéssel olvastam a napokban, hogy a magyar irodalom egyik legszaporább tollá és meglehetősen eredeti tehetségű tagja, Tersánszky Józsi Jenő, szakít az irodalommal és — zenebohóc lesz. Az első megrökönyödést melancholikus elgondolkodás váltotta fel bennem. S egyszerre elszűnt lelkesedésem előtt huszonöt év sok mindenféle baja, nyavalyája, öröme és változatos eseménye s ott állt előttem Tersánszky Józsi Jenő: sudáregyenesen, kissé nyűtt ruhában, festékfoltos könyökkel, ahogy a műteremből jött a cukrászdába. Mivelhogy Tersánszky festőnek készült és a világháború előtt szülővárosában, Nagyváradban, a művésztelepen élt. Ott ismerkedtem meg vele. Süldő korban voltunk még akkor, nem vetettük meg a jó bort és a szellemes ugratásokat sem s az úgynevezett fiatalok között meglehetősen népszerű volt Tersánszky. De a barátai hamarosan megritkultak és csak néhány progresszív hajlamú piktor tartott ki mellette. Nem azért, mert az irodalomban több tehetséget árult el, mint a piktúrában; nem is azért, mert a Nyugatban feltűnt különös formájú verseivel; hanem, mert összeférhetetlen természet kevesen bírták el.

Nagy kár, hogy nem fejlődhetett helyes irányban. Rendkívül sokoldalú tehetség mutatkozott benne már húsz esztendőskorában is. Valóságos fűtőművésznek ismerték Nagyváradban, és egyszer az egész művésztelepet beugratta. Sok festőnövendék, sok művész tartózkodott akkor a zarárparti városban s nagyrésztük a gyönyörű ligetben pingált. Tersánszky bokrok mögött olyan madarak fűtőit utánozta, amilyenek soha arra nem szálltak. Kereszték is napokon át a festők az „odatévedt” madárkülönlegességeket, de hiába.

A világháború sodorta el Tersánszkyt Nagyváradról. Katona lett, résztvett az oroszországi harcokban és első nagyszerű regényét is háborús emlékei nyomán írta „Viszontlátásra drága” címmel. Ezután nekilendült tollal írta további regényeit. Megformálta kedves figuráját, Kakuk Marcit s volt idő, hogy két-három lap is közölte folytatásokban regényeit; aztán a rossz idők is bekövetkeztek rá s még a házbért sem tudta fizetni. Ekkor öngyilkosságot követett el, de megmentették.

Minden nyomorral és irói balsorsral való viaskodása közben megőrizte kispártolt, erős fizikumát és — zenei tehetségét. Néhány év előtt bambusz nádából és vitorlavászonból készített csónakon végigvezte az egész Dunát. Akkor azt mondta rá, hogy reklámhajászásból tette. Lehet. Nem tudom. A pesti irodalmi körök és a kiadók is nehezen férték össze vele. Pedig regényei már országos nevet biztosítottak számára.

Most aztán azt olvastam Tersánszkyról, hogy végleg szakít az irodalommal és zenebohóc lesz. Az ísmenezes magyar származású, de pályáján erősen balra csúszott író leteszi a tollat, hogy csörgősapkát tegyen a fejére és marhahólyagból imitált dudával járja be a kerek világot.

Vajjon az élet gúnyolta ki ezzel az író, aki szívesen vágott fintort embertársai szemébe, vagy az író gúnyolta ki az életet? Kérdések, amikre nehéz felelni. Kétségtelen azonban, hogy a magyar irodalom épp napjainkban — bár nehéz — kenyér — több kitartást és erkölcsi erőt követel azoktól, akiknek tehetségükkel a magyar lélek fejlesztését kellene szolgálniuk.

Azzal, hogy Tersánszky csörgősapkával cseréli fel a tollat, nem a magyar irodalomra fog árnyat vetni — csak saját magára. H. Ö.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA.
Serv. fin. bir. licitațiilor.

No. 15807—1939.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 26. Maiu 1939, ora 11 a. m. se va ține licitație publică în continuare cu supralicitatie verbală pentru darae în antrepriză a lucrărilor de repararea ascensorului de persoane din palatul Apollo, Bdul Regele Ferdinand nr. 12.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 68—110 din legea contab. publice și norme din Mon. Of. nr. 127—1931.

Valoarea lucrărilor după deviz este în sumă de Lei: 34.950.

În caz de nereușită, licitația se va repeta la 6 Iunie 1939 în același loc, timp și condițiuni.

Concurenții vor depune pe lângă ofertă și o garanția de 5% asupra prețului oferit.

Orice informațiuni se primesc la biroul licitațiilor, parter, camera nr. 20.

Oradea, la 8. Maiu 1939.

Primar: Dr. C. Solyom. Secretar General: Indescifrabil.

KÖZGAZDASÁG

Megalakult a temesi helytartóság kereskedelmi egyesületeinek szövetsége

A szövetség megalakítása a királyi helytartó kívánságára történt meg

Temesvár. Saját tud. A Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetsége most alakult át a temesi helytartóság területén lévő kereskedelmi egyesületek szövetségévé. Ez *Marta* Alexandru dr királyi helytartó kívánságára történt, aki az átszervező közgyűlésen személyesen is megjelent. A közgyűlést megelőzően, a munkásokgyűlésen, módosították a kiterjesztett szövetség alapszabályait s a szövetség elnökévé *Besa* Connel mérnököt, a kereskedelmi- és iparkamara alelnökét választották meg, aki legutóbb a Kereskedők Egyesületének elnöke is lett. Alelnökök lettek Temes-Torontál-megyéből *Hencz* József, Temesvár városából *Bossel* Alexandru, a vendéglős szövetség részéről *Bojinca* Cornel ügyvéd, Krassó-megyéből *Muresan* Axente Resica-főfelügyelő, Szörény-megyéből *Popescu* Grigore, a lugosi kereskedelmi- és iparkamara elnöke, míg Arad- és Hunyad-megye kereskedelmi alelnökeit az illető egyesületek fogják bejelenteni. A felügyelőbizottságba Temes-megye részéről *Rozin-Bibescu* József, *Taran* Traila, *Reiter* Károly, *Fara* Constantin, *Scheer* József és *Thomas* Herbert kerültek, Szörény-megyéből *Talescu* George Oravica, *Bloch* Béla Resica, *Bejenariu* Péter Boksánbánya és *Balea* Traian Ujmoldova. Arad-megye öt, Hunyad- és Krassó-megye négy-négy tagot küld ki. Az ellenőri bizottság tagjai *Carabas* Romulus és *Brebenar* Vasile Temesvár és *Popa* Nicolae Lippa, póttagok *Hack* János Delta, *Krajer* Elemér Temesvár és *Murariu* Gheorghe Lugos. A szövetség főtitkárává dr *Dragan-Körner* József ügyvédet választották meg. A szövetség tagként belép a „Sfatul-negustoreso” szervezetek szövetségébe, ezzel szemben a helyi Sfatul-szervezetek a helytartósági kereskedői szövetséghez csatlakoznak. A szövetség a legközelebb átvesszi a Lloyd-klubot. Az egyes csatlakozott egyesületek minden tagjuk után évi tíz lei hozzájárulást fizetnek, úgyhogy egyesületi tagdíjából a költségvetés szerint tízezer kereskedőt számítva, százezer lei folyik be. *Niculescu-Ritz*, a Sfatul-Unio bucaresti elnöke, ki több bucaresti vendéggel jelent meg, felajánlotta a helyi Sfatul-egyesületek uniobeli hozzájárulásának felét, mintegy harmincezer leit. Amikor megjelent *Marta* Alexandru dr királyi helytartó, a közgyűlés ünnepi gyűléssé alakult át. A kereskedelmi- és iparkamara elnökének üdvözlő szavai után *Besa* mérnök elnök bejelentette a királyi helytartónak, hogy a szövetséghez harminckét egyesület csatlakozott — csaknem valamennyi kereskedelmi alakulat a temesi helytartóság területéről. Kijelentette, hogy a szövetség hivatásbéli célokon kívül nemzeti célokat is követ: emelni kívánja a román elem előhaladását a kereskedelemben. A megyei alelnökök, *Pacurariu* Brutus aradi kereskedelmi kamarai főtitkár és *Niculescu-Ritz* felszólalása után *Marta* dr királyi helytartó mondott beszédet, amelyben a kereskedelmi összefogást már azért is szükségesnek mondta, mert az egyes kereskedő a rendelkezések labirintusában egy-

maga ki nem ismeri magát. A nagy kereskedelmi összefogással teljesen beleilleszkednek az ország új rendjébe. A maga részéről is kívánatos, hogy a román elem előhaladásokat tegyen a kereskedelem terén, amit, mint mondta, a kisebbségek nem vehetnek rossz néven. Vegyenek maguk mellé román munkatársakat, román segédek és vezessék be őket a kereskedelembe. A maga részéről a szövetségnek minden törvényes támogatást ígér. A közgyűlés hódoló táviratot küldött a királynak s üdvözlő táviratot a miniszterelnöknek, nemzetgazdasági miniszternek és *Valcovici* volt miniszternek, a nemzeti újjáéledési front kereskedelmi vezetőikárának.

Zürichi zárlat. Párizs 11.79 egynegyed, London 20.84, Newyork 445 egynyolcad, Brüsszel 75.75, Milánó 23.42 #61, Amszterdam 238.25, Berlin 178.60, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Tizenöt vagon tengerit vásárol a szigeti megyeháza. Szatmár. Saját tud. A szatmári mezőgazdasági kamara vezetősége hétfőn hirdetményt tett közzé. A hirdetményben tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a mármaroszigeti prefektúra ezerötvenhárom mázsa tengerit keres megvételre, a szigeti mezőgazdasági kamara útján. A hirdetmény szerint a mintegy 15 vagon tengeri mennyiségű kukoricát az inséges lakosság egészségére használják.

Apróhirdetések

Lakás
szavanként 3 lei

Kiadó
udvari lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, junius 1-től, — Nagyvárad, Str. Bratianu 61. szám.

Utcai
kétszobás, előszobás lakás, mosókonyhával, azonnalra kiadó. Nagyvárad, Strada Mihail Sorbul 11. szám.

Kiadó
junius hó 1-re 1 kétszobás, konyha, gangos lakás és két egy-szobás, konyhás lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Nyarálóknak
kiadó Petőfi-utca végén Nagyvárad, Str. Luini-lor 14. alatt 1 butorozott szoba.

Kétszobás
utcai lakás mellékhelyiségekkel együtt junius 1-re kiadó. Vajna, Nagyvárad, Holban-u. 22.

Eladó
Nagyvárad legprimább szőlője: déli fekvésű gyönyörű kilátással, 4 szobás teljesen modern, fürdőszobás lakással, — vízvezeték, villany, telefon, pince, vintilléria-kás, istálló, hízaloda, aprószőlőtenyészde, bevezetett gazdálkodás, mely folytatva, uri megélhetést biztosít. — Van circa 600 eladó kisebb-nagyobb ház, alkalmi vételek, szőlők, házhelyek. HORVÁTH ingatlaniroda. Nagyvárad, Regele Ferdinand 16. Eladó ingatlanokat kérem bejelenteni!

Különféle
szavanként 3 lei

Cserépkályhák
javítását, átrakását, ezahadalmazott rendszerrel készíti Besenyei kályhás, Nagyvárad, Str. Rosiorilor 15-a.

Házvezetőnőnek
elmenne középkorú nő, vidékre is. — Burikné, Nagyvárad, Str. Simeon Bärnut 30.

Adás-vétel
szavanként 3 lei

Eladó
mély gyermekkosci. — Nagyvárad, Strada Pasteur 13. szám.

Üzleti
redőny, ajtóval, tokkal eladó. Érdeklődni Nagyvárad, Tichindeal-utca 11. szám. Jancsó.

Allást kezes
szavanként 1 lei

Kaucióval
rendelkező 34 éves bádogos és szerelő, román nyelvtudással, elvállalna gondnoki, inkasszó, vagy más bizalmi állást vidékre is. „Bizalom” jellegre.

Tóth Tihamér legszebb könyvei:

Hiszek egy Istenben	240
Hiszek Jézus Krisztusban	240
Hiszek az Egyházban	240
Hiszem az örök életet	240
Krisztus Király	240
A szenvedő és győzedelmes Krisztus	240
Tizparancsolat I.	240
Tizparancsolat II.	240
Miatyánk	280
Üdvözlőgy Oltárizsentség	223

LEGUJABB

Pál jugoszláv kormányzóherceg utazása Olaszországba

Nincs hivatalos közlés a tárgyalások anyagáról. A jugoszláv sajtó rendkívüli nagy jelentőséget tulajdonít a látogatásnak

Belgrádból jelentik: Hivatalos részről Pál kormányzóherceg római tárgyalásainak anyagáról semmiféle közleményt nem adtak ki. Belgrádi politikai körökben hangoztatják, hogy valószínűleg ugyanazok a kérdések fogják alkotni a római tárgyalások anyagát, amelyek amakidején Velencében és Berlinben Cincár Markovics és Ciano, illetve Cincár Markovics és Ribbentrop között felmerültek. Természetesen szóba került a magyar-jugoszláv kérdés és Jugoszláviának a balkáni államok szempontjából való helyzete. A tanácskozások iránt Belgrádban nagy érdeklődés mutatkozik.

Belgrádból jelentik: 1910 óta első eset, hogy a Karagyorgyevics-ház egyik tagja hivatalos látogatásra indul Rómába. Jelentőséget ad az utazásnak az, hogy Pál herceget és feleségét Cincár Markovics külügyminiszter is elkíséri. Rómában

ugy vélekednek, hogy Pál herceg látogatása sokkal nagyobb jelentőségű, mint ahogyan gondolják. A látogatás mindenekelőtt azt jelenti, hogy az eddiginél szívélyesebb baráti viszony van ki alakulóban Jugoszlávia és Olaszország között.

Zágráb népe lelkesen tüntet Macsek horvát vezér mellett

Zágrábról jelentik: Hétfőn este a horvát népképviselőlet ülése után a zágrábi lakosság lelkes tüntetést rendezett a szabad Horvátország és Macsek vezér mellett. A Jelasics-tér közelében erős rendőrosztal állta el a tömeg útját. Mivel a tömeg a rendőrök ismételt felezőletétele ellenére sem oszlott szét, a rendőrség közbelépett. Ennek következtében összetűzés támadt, amelynek során néhány lövés is dördült el.

Francia, angol és olasz részről kedvezően fogadják a pápa békitő közvetítését

Öszentsége háromhatalmi értekezletet indítványoz a német-lengyel kérdés megoldására

Párizsból jelentik: A francia fővárosban kedvezően fogadják a Szentszék tapintatos közvetítési kísérletét és bár a Vatikán részéről eddig megtett lépéseket a német-lengyel békés megoldására a teljes titoktartás fedi, a lapok egy része bizik a pápa erőfeszítéseinek sikereiben. A *Matin* értesülése szerint (amit még nem erősítettek meg) a Szentszék londoni megbízottja fölkereste *Halifaxot* és azt javasolta, hogy a danzigi kérdés megoldására hívjanak össze értekezletet, amelyen Franciaország, Anglia és Olaszország venne részt. Németország és Lengyelország, mint érdekeltek, nem vennének részt az értekezleten. Az angol kormány hajlandó magáévá tenni a Szentszék javaslatát, de csak úgy, ha az érdekelte felek előzetesen hozzájárulnak a tervhez. A *Journal* szerint az olasz kormány szintén bizalommal viseltetik a pápa kezdeményezése iránt.

Német cáfolat a lengyel részről terjesztett ukrainai híresztelések ellen

Berlinből jelentik: A *Börsenzeitung* foglalkozik azokkal a lengyel forrásból származó hírekkel, amelyek sötét tervekkel gyanúsítják Németországot más államokkal szemben.

— Újra és újra fölmerül a legenda, — írja a lap, — hogy Magyarország vámunióba lép a Német Birodalommal és ezért Szlovákiát vagy annak egy részét kapja jutalmul. Hasonlóképpen *Beck* beszédének egy részét is igyekeznek úgy magyarázni, mintha Németország kísérletet tett volna arra, hogy Lengyelországot többé-kevésbé kalandos vállalkozásba csábítsa a Szovjet, illetve Ukrajna területén.

A lap ezután megállapítja, hogy ha Németország Kievet tervezett volna kiruccánást, nem mondott volna le a kárpátukrajnai ugródeszkáról. A bolsevista tanokkal szemben való védekezés okából nem volna rendkívüli, ha ilyen értelmű tanácskozást folytatott volna Németország Lengyelországgal, kalandokra azonban nem kapható azonban a német külpolitika, mely jól megalapozott, józan terveit Középeurópára korlátozza.

Másik német lap a lengyel-német együttműködésről

Berlinből jelentik: A berlini *Zeitung am Mittag* arról ír, hogy a világháborúban Németország hogyan szolgálta Lengyelország ügyét. A lap szerint a franciák a világháború alatt orosz szövetségeseik és az Osztrák-Magyar Monarchiával tervezett különbsége érdekében fel akarták áldozni Lengyelország függetlenségét. Ezzel szemben a

cári orosz hadsereggel folytatott harcban 400.000 német katona esett el, akik így a lengyel szabadsággért is áldozták fel életüket. A lap rámutat arra, hogy Németország híven kitartott a világháború alatt a lengyel függetlenség gondolata mellett. A lap további következtetése az, hogy Lengyelország jövője a Németországgal való békés együttműködéstől függ.

Balbo olasz tábornagy az egyiptomi királynál

Londonból jelentik: Faruk egyiptomi király szerdán magánkihallgatáson fogadja Balbo olasz tábornagyot, aki kedden érkezik Kairoba.

Az újabb angol-orosz tárgyalások kilátásai

Molotov külügyi népbiztos bizonytalanul nyilatkozott. Potemkin helyettes népbiztos külföldi útja

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” szerint Molotov külügyi népbiztos az angol nagykövettel hétfőn folytatott megbeszélés során nem mondott sem határozott nemet, sem ígért a módosított angol ellenjavaslatokra. Indokolt az a feltevés, hogy a Szovjet nem változtatta meg az Angliával és Franciaországgal való szoros együttműködését célzó politikáját.

Prágából jelentik: A „Venkov” azt írja, hogy Molotov szovjet külügyi népbiztos, akinek igazi neve Skriabin, anyai ágon cseh származású, mert anyja szülei a volhyniai cseh telepesektől származnak. A lap szerint az új külügyi népbiztos csak szorgalmas hivatalnok, de önálló politikai gondolkodásról nála nem lehet szó. Cseh felfogás szerint nem valószínű, hogy Molotov sokáig marad a külügyi népbiztoság élén, mert idegen nyelveket nem beszél és hivatalos teendői állandóan Moszkvához kötöttek.

Potemkin Varsóba érkezett

Varsóból jelentik: Potemkin szovjet külügyi népbiztos, aki már elutazott Bucarestből, hazafelé utaztatásban Varsóban kiszáll. Egyelőre még nem lehet biztosan tudni, hogy Potemkin találkozik-e *Beck* lengyel külügyminiszterrel.

Itt írjuk meg, hogy most neveztek ki Varsóba az új szovjet nagykövetet, Saranovot. Ennek a körülménynek Varsóban nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Százezres katonai felvonulás az olasz király, Mussolini és Brauchitsch német főparancsnok előtt

Rómából jelentik: Olaszországban kedden volt a hadsereg napja, amelyet hivatalos ünnepé nyilvánítottak. A ragyogó napsütéses időben reggel kilenc órától kezdve huszonöt-ezer katona, ezenkívül rengeteg tank, ágyú és motor vonult fel a Birodalom-uton. A katonákat a fasiszta szervezetek, ifjúsági csoportok, valamint a rokkantak, sebesültek és az elesettek családtagjai követték. Több mint 100 ezer ember vonult fel az olasz király, Mussolini és Brauchitsch német hadseregfőparancsnok, valamint a különböző katonai küldöttségek előtt.

Eltemették Tóth Tihamér veszprémi püspököt

Budapestről jelentik: Kedden reggel kilenc órakor kezdődött meg az Egyetemtéri templomban dr. Tóth Tihamér veszprémi püspök temetése. A kormányt *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselte. Az engesztelő szentmisét *Serédi* Jusztinián bíboros, hercegprímás mondotta, majd *Glattfelder* Gyula csanádi püspök tartott megrágozó hatású gyászbeszédet. Ezután hatalmas tömeg kísérete mellett megindult a halottaskocsi a Kerepesi-temetőbe.

Spanyolország a Berard szenátor útján kötött francia megegyezés végrehajtását sürgeti

A madridi győzelmi ünnepeket május 11-ikén tartják meg

Párizsból jelentik: A spanyol nagykövet a Berard-Jordana-féle egyezmény végrehajtásáról tárgyal Bonnet külügyminiszterrel. Megállapítható, hogy az egyezmény francia részről történt végrehajtása nem felel meg a spanyol kormány várakozásának. A párizsi spanyol nagykövetség hétfőn hivatalos közleményt hozott nyilvánosságra, melyben hangoztatja, hogy a spanyol kormány az egyezmény teljes alkalmazását sürgeti, mert a két ország szabályszerű kapcsolatainak alapja csak a megállapodás végrehajtása lehet.

Párizsból jelentik: A „Journal” burzsoi jelentése szerint a madridi győzelmi ünnepek megtartását május 19-re tűzték ki. Május 22-én Leon városában a német önkéntesek részvételével szintén nagyszabású katonai díszszemle lesz. Burzsoi jólétesült körökben megállapítják, hogy a győzelmi ünnepeket követő héten valamennyi külföldi önkéntes elhagyja Spanyolország területét.

Potemkin Bucarestből történt elutazásakor kijelentette, hogy látogatása eredményével nagyon meg van elégedve és jelezte, hogy a moszkvai kormány rövidesen új követet fog kinevezni Bucarestbe.

A Fekete-tengeri Szövetség terve megint előtérbe került

Párizsból jelentik: A francia sajtó szerint Potemkin, a szovjet helyettes külügyi népbiztosa az ő balkáni tárgyalásai során a fekete-tengeri védelmi szövetséget igyekezett létrehozni. A „Petit Parisien” szerint a szovjetdiplomácia szándéka arra irányul, hogy megakadályozza a Dardanellákön való szabad áthajózást idegen hadiflották számára és azt csak fekete-tengeri államok vehessék igénybe.

Londonból jelentik: A Reuter szerint Potemkin és Gafencu bucuresti megbeszélésén szerepelt a Szovjet és Lengyelország közötti viszony, a lengyel-román viszony, különös tekintettel a „Fekete-tengeri Szövetség” védőszövetségre, továbbá a szovjet-román viszony.

Gafencu június közepén utazik Ankarába, majd onnan Szófiába.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körítorgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT